

MAGYAR FUTÁR

RAJNISS FERENC LAPJA

BUDAPEST, 1943. JÚNIUS 2. — III. ÉVFOLYAM 23. SZÁM

ÁRA:
24
FILLÉR

MAGYAR HŐSÖK SIRJA
(Kántor Géza felvétele)

A LEGIO ÚJONCAI VERSAILLES UTCÁIN
Petain marsall hivatalosan ellismerte a szovjet ellen alakult légiót s tagjainak
gondos katonai kiképzése ma már állami feladatot

A FRANCIA LEGIO EGYIK ALTISZTJE

Örmester volt Dakarban. Az amerikai partraszállás után, kalandos utakon át, Afrikából Franciaországba tért vissza s azonnal jelentkezett a légióba, a szovjet elleni küzdelemre

EUROPA

A SZOVJET ELLEN

I. A FRANCIA LÉGIO

Sorozatot indítunk, bemutatni a Magyar Futár olvasótáborának az emberi kultúra ősi földjének önkéntes védelmezőit, akik Európa országaiból szabad elhatározással siettek a zászlók alá, életük árán is harcbaszállni a bolsevizmus leverésére és a nemzetek szabad életének és fejlődésének biztosítására. Ezek a harcosok, akik vállalják a nehéz küzdelmet s a megpróbáltatásokat, messze hazájuktól, a keleti csatatereken, egy halhatatlanul nagy eszme hősei s megérdemlik minden öntudatos európai nemzet megbecsülését és háláját. Közös hit, közös akarat s közös front bajtársait ismertetjük meg a magyar közönséggel, egymástól elválaszthatatlan sorsunk védőháborújának döntő esztendejében.

FRANCIA ÖNKÉNTES ZÁSZLÓALJ INDUL A SZOVJETFRONTRA

A LEGIO INDULÓJA ZENG A PÁRISI PÁLYAUDVARON
Franciaország ifjúsága csatába száll a jobb jövőért

BÜCSÜZIK A LEGIO A PÁRISI PÁLYAUDVARON

GILBERT, →
A LEGFIATALABB
FRANCIA LÉGIO-
NISTA
Szülei Dunkirchen
angol bombázásánál
pusztultak el...

„A NEVETŐ PARANCSNOK“

Igy hívják a francia önkéntesek a légio kiképző táborába beosztott német törzstisztet, aki a szovjetfron-
ton szerzett gyakorlati tapasztalatok titkaiba avatja be a fiatal katonákat

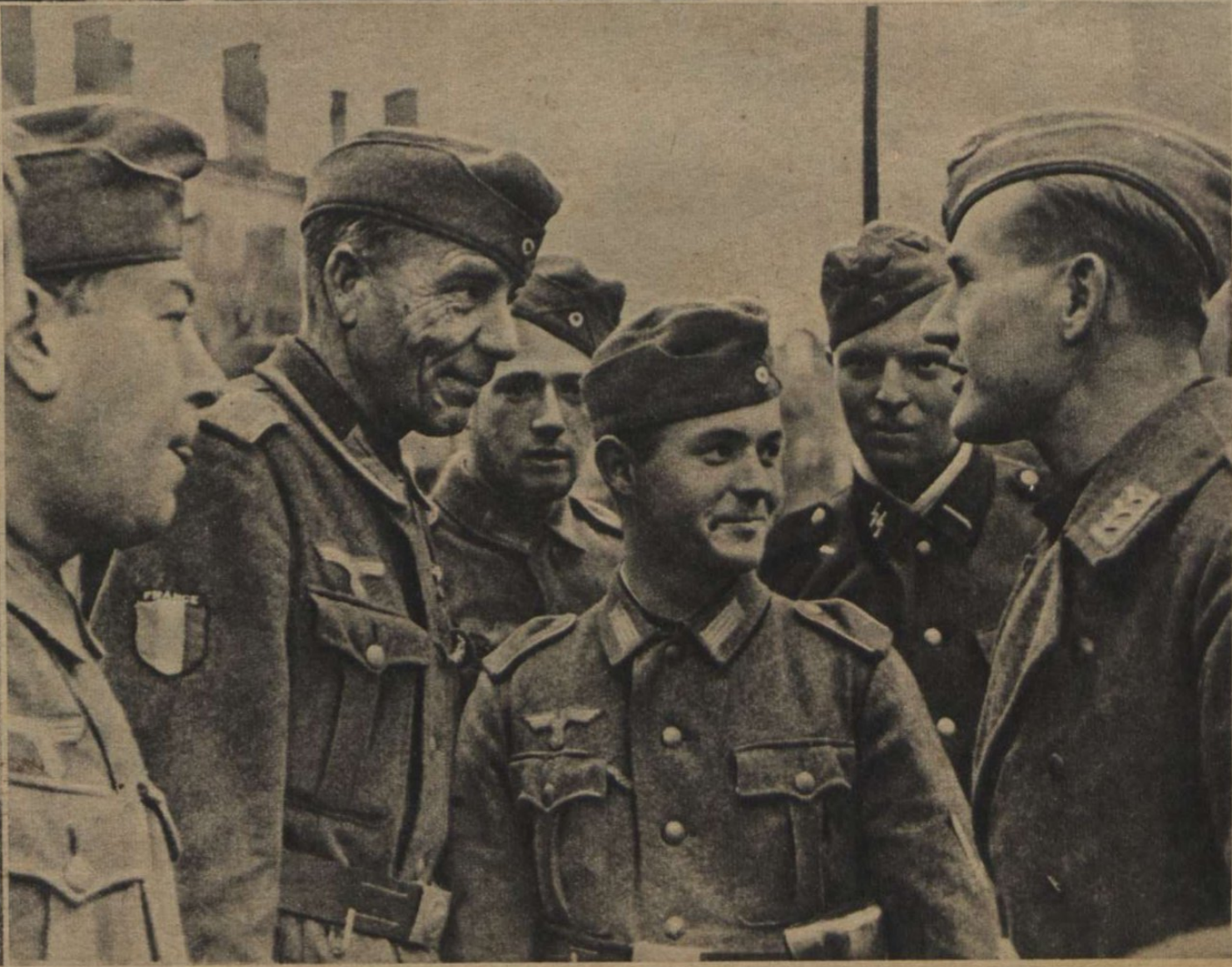
FRANCE

A NAGY ÖT EGYIK
ALLOMÁSÁN, A SZOV-
JETFRONT FELÉ
Vidáman énekelnek a
francia katonák

MEGÉRKEZÉS A SZOVJETFRONTRA

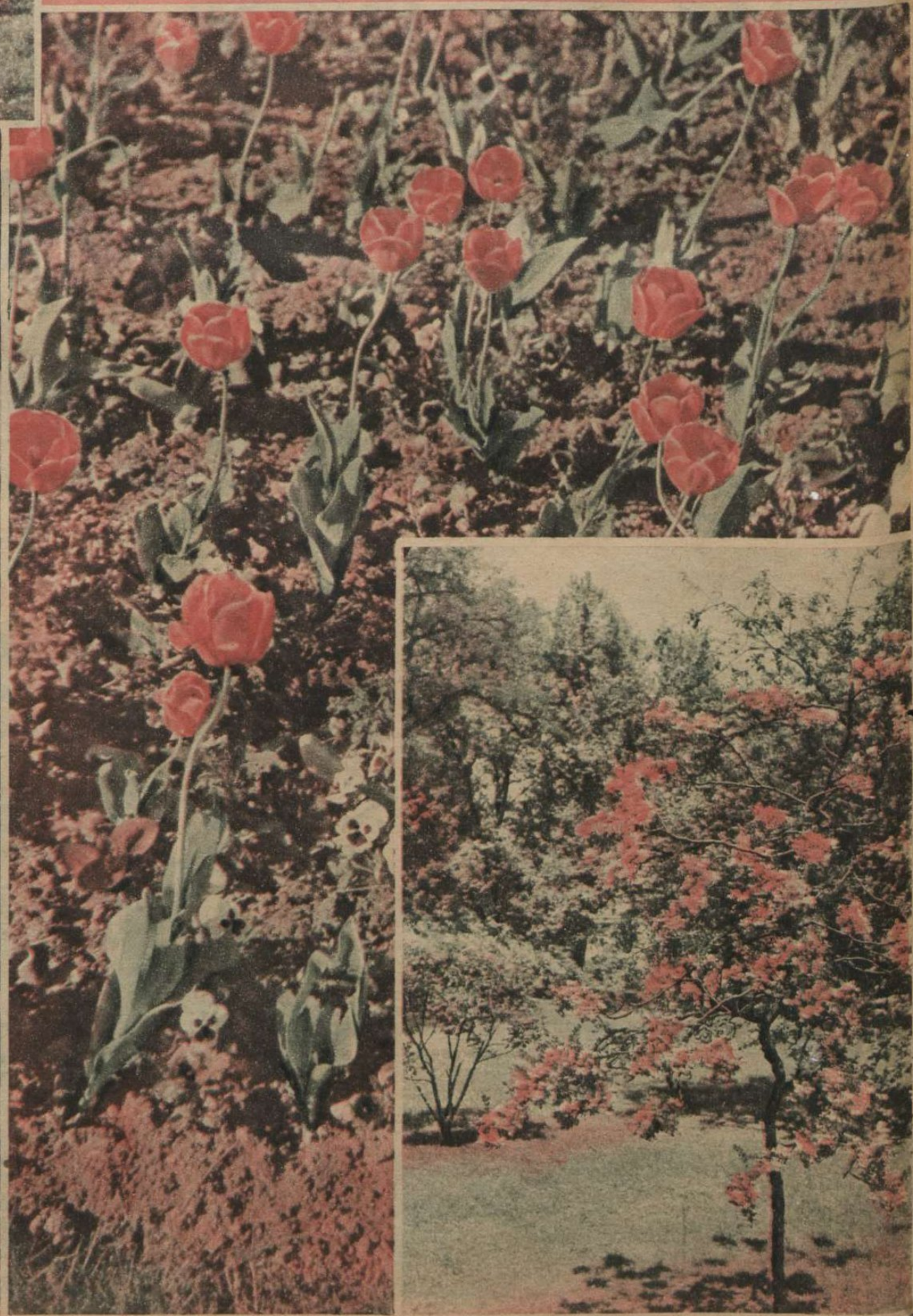
Ismerkednek a francia önkéntesek a bajtársaikkal,
akikkel együtt vonulnak az első vonalakba, harcolni
a végsőkig a vörös pestis leküzdésére!

ÉSZAKFRANCIAORSZÁGI FÜLDMŰVES ÖNKÉNTES
Ismeri a kommunistákat s harcolni akar ellenük

*Május végén
a Margitszigeten*

Romhalmas a tavaszi fák között a grunewaldi templom, amely egyházi zenekonzertjeivel lett európai nevezettség. A teteje beomlott, a belső része kiégett...

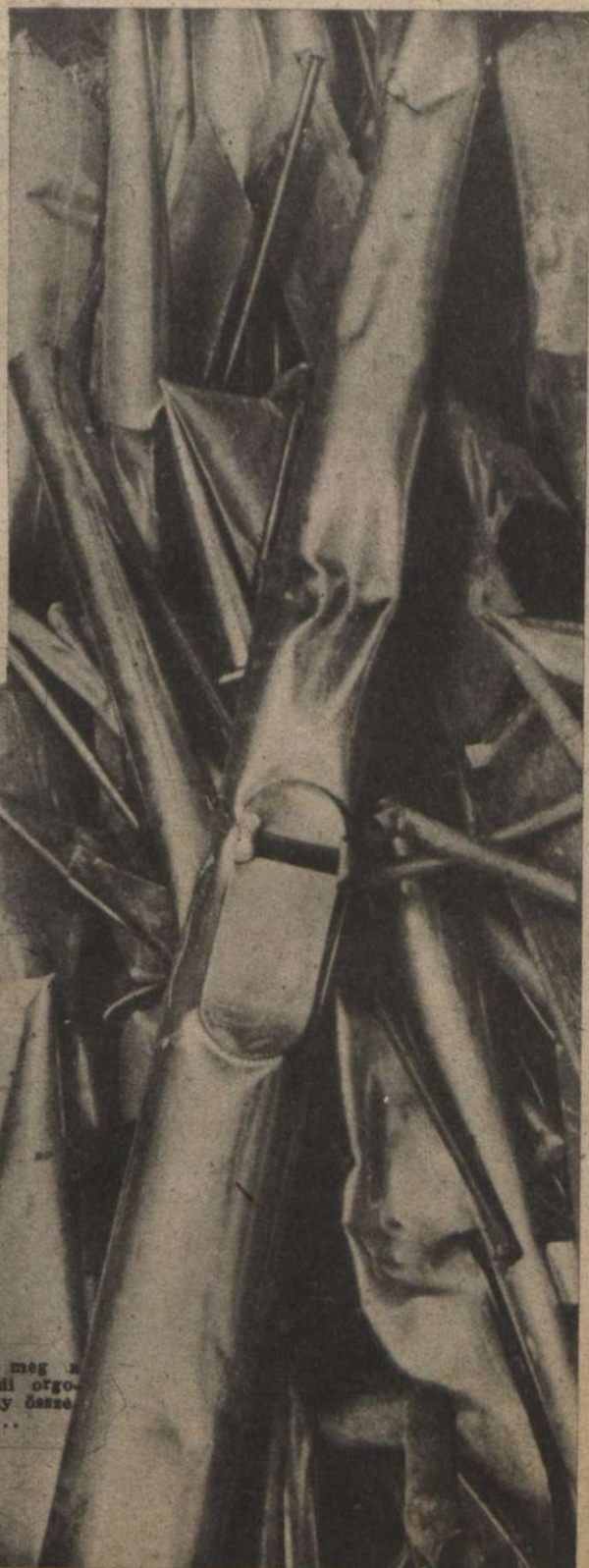
A SZÉTROMBOLT GRUNEWALDI TEMPLOMBAN

Berlin külső szegélyén, minden ipari és hadiüzemről távol áll a gyönyörű grunewaldi templom, amelyet az angol repülők összebombáztak...

...De megtartják a szentmisét a romok között is...

A lángoktól megmentett művészi oltár jobboldalára került a templomi énekhar a megható szentmisén

Az első keresztelezés a megrombolt templomban, — az Isten szabad ege alatt... Halhatatlan az élet és a hit s az új nemzedékekben legyőzi a pusztítást és a halált!

Egyetlen maradt meg a híres grunewaldi orgonából: — néhány össze tört síp...

HŐSI HALÁL A HAZÁÉRT

EGY ELESETT MAGYAR FŐHADNAGY MEGRENDÍTŐ BÚCSÚLEVELE, A KÖTELESSÉG TELJESÍTÉSÉRŐL

SZABÓ JÁNOS tartalékos főhadnagy, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjének és a dícsérő elismerésnek kétszeres tulajdonosa; — hősi halált halt a keleti hadszíntéren. Halála előtt néhány nappal levelet írt a sógorának, s ebből a hősi végrendeletből közöljük az alábbi sorokat...

„De hát az igazi háború csak most kezdődik számunkra. Nyugodtan megyek elébe. Megvan az a szerencsém, hogy tudok egy dologra koncentrálni. En itt csak katona vagyok és 190 ember apja, akiket nekem vezetnem kell a parancsok teljesítésére és ugyanakkor óvnom őket, hogy minél többet vezethessenek közülük haza. Ezt az embereim is tudják és tudom, hogy cserben nem fognak hagyni. Hogy eddig még csak sebesülésünk sincs, az isteni csoda. Megtörtént, hogy a menetelő század közepén egy kocsim aknára ment. A kocsiból csak a rúd és a két első kerék maradt meg, a rakomány, közte 80 aknagránát, 100 méter körzetben szanaszétjött, az egyik kerék abrncsa a szó szoros értelmében vitézkötés formában csavarodott össze, — s a kocsinak, meg a lovaknak az ijedségen kívül más bajuk nem történt. Hát ha ez nem csoda, akkor nem tudom, hogy mi az? Az embereim eleinte egy kissé elfogódottak voltak, de sok szép példa volt arra, hogy katonanemzet vagyunk. Az egyik...”

„En már sokszor gondoltam arra, hogy írjak valamit, amit akkor adjanak át Lilinek, ha én is Paja sorsára jutnék. Mindig rád gondoltam, hogy Nálad teszem le-tétbe. De én, — annak ellenére, hogy nem biztos, hogy mire ezt a levelet olvasod, még életben vagyok, — semmi balsejtelmem sincs és a legnagyobb nyugalommal megyek a sorsom felé.

De ha mégis csak itt maradnék, részére csak annyit üzenek, hogy emlékemét őrizze meg, de ne gyászoljon. Még fiatal ahhoz, hogy érdemes legyen újra berendezkedni az élethez. Amim van, az természetesen halálom után is az övé lenne.

Azt jobb lenne, ha nem mondanád meg, hogyha biztosan tudnám, hogy holnap estét nem érem meg és mód lenne arra, hogy biztos helyen maradjak, akkor is mennék előre és vezetném embereimet. Ez nem árulás Ellene, — mert hogy O mit jelent nekem, tudnia kell, — de éppen Őerte és minden magyar nőért (hogy Mamikát ne is említsem) történnék. Hogy mitől menijük meg mi az otthoniakat, azt Ti nem tudjátok, mert még nem láttatok félelemtől félőrlült asszonyokat, akiket nem lehet megnyugtani, hogy nem bántjuk őket. En azok szemében az enyéim rémületét láttam mindig s hogy ez be ne következzen, az élet is kevés áldozat!”

„Édes öregem, ezzel búcsúzom s arra kérek, hogy mint sógor, gondolj néha rám és mint bajtárs, légy Te is azon, hogy otthon ne sajnálkozással gondoljanak ránk, mint áldozatokra, hanem ahelyett érezzék azt, hogy éret-tük harcolunk, mert kell, különben ők is, mi is elpusztulnánk s ha valaki azt mondja, hogy ez nem a mi háborúnk, az én nevemben sújtsa a képébe. Gondolj arra, hogy az ilyenek a mi Pajáinkat árulják el!

Ne haragudj a rosszul olvasható és talán nem eléggé érdekes soraimért. Szeretettel ölellek...”

A SZOVJETFRONT MAGYAR HŐSI HALOTTJAI!

Dr. ARÁNYI ANDRÁS
főhadnagy

VÍZKELETI VÍZKELETHY LÁSZLÓ
főhadnagy

LANGER HENRIK
hadnagy

PÓTER BÉLA
zászlós

HORVÁTH ISTVÁN
zászlós

MOHAJ ISTVÁN
zászlós

KEREKES LÁSZLÓ
zászlós

UJVÁRY IMRE
hadapródörmeister

BIBÓK LÁSZLÓ
örmeister

FEKETE JÁNOS
szakaszvezető

KRÚSZELY KÁROLY
tizedes

AGOSTON ISTVÁN
örvezető

SZEBÉNYI JÓZSEF
örvezető

PAP KÁLMÁN
honvéd

TODTENBIR-TORONYI SÁNDOR
honvéd

HÉTRŐL HÉTRE

Rf.

Két esztendeje

küzd a nemzeti sajtó frontján a Magyar Futár az évfordulóról olvasó táborunk hálás köszöntésével emlékeztet meg. Öröm, gond, aggodás és mindig megfeszített munka évei szállottak el fölöttünk, amíg lapunk 104 számát, 44 millió példányban, a magyar falvak és városok lakosságához eljuttattuk. Sajtónk történetében páratlan ez az eredmény, amely egy-egy darab kenyeret is adott sok száz ember kezébe. Azt írtuk az indulás idején, hogy célunk tiszta, irányunk ismeretes, véleményünk szabad és független, elismert korlátunk a törvény s jócsillagunk a magyarság és Magyarország fölött ragyog... Megmondottuk, hogy világnézettünk van, erős és határozott s nem is akarunk nagyképű semlegességet, elvont tudálékoságot játszani, mert benne állunk a küzdelemben, mozgunk együtt a világgal s bajtársakat ismerünk és ellenségeket a magyar jobboldali politika szolgálatában. Hirdettük, hogy nagy betegség nálunk az atyai hang, a tudós fölény s hogy mi senkihez sem akarunk leereszkedni, ahogy nem hirdettünk általános összefogást sem, mert csak az egygondolkodású és meggyőződésű emberek foghatnak össze nagy nemzeti célok megvalósítására. Mi csak elmondjuk a lelkiismeret és az önvizsgálat forrásaiból táplált véleményünket, de tanítani leereszkedő uraskodással, senkit nem akarunk. Két esztendő múltán sem mondhatunk egyebet. Az élő történelem lapját adtuk a magyar dolgozók kezébe, akik szívesen, kitartóan és sok tisztes buzdítással fogadtak és támogattak bennünket, a technikai nehézségek és gyarlóságok idején. Ez volt a legszebb s felejtethetetlen jutalmunk a nehéz munkáért. Háború feszül az öt földrészre s bebonyosodott, hogy a magyar nép az ősi egészséges ösztön erejével figyelje az eseményeket s tudja, hogy melyik oldalon remélheti a szabad, jobb jövődőt, amelyért közös táborban küzdünk tovább a békét hozó győzelemig...

Mit várhat

a magyar — az ellenségeitől?... Erre a kérdésre már igazán nem kell részletes választ adni az értelmes hazafiaknak. A világháború végső kiteljesedése megérződik a nemzetközi politika lázas tevékenységében. Washington, London és Moszkva, most ígérgetnek mindent egymásnak. Most feszíti könyökét a nyughatatlan Benes, most ágálnak maguk megmutatására a régen elfelejtett emigránsok, most rajzolódnak ki veszett körvonalai a szovjet-pánszláv nagybírói terveknek s a keresztény európai kultúra lelkiismeretlen elárulásának. Nagy a tülekedés az ígéretek piacán, az ellenségeink között. Kanavász helyett országok sorsában utazgatnak az ügynökök s egymásra licitálnak a legfantasztikusabb tervek ajánlásában. A szovjetpolitika a kényelmes középponton ringatja a hintát s ke-

gyesen megengedi szövetségeseinek, hogy körülhízelegjék s újabb és újabb engedményekkel versenyezzenek kétesértékű segítségért. A Kreml urai jól tudják, hogy mit jelent az ő előnyükre az a szenvedélyes amerikai vita, amely az európai és a keletázsiai hadszíntér elsőségének kérdése körül zajlik... Ha Churchill elmélete győz s az angol-szász erők elsősorban Európa megtámadására vállalkoznak, akkor a szovjettámogatás biztosítása érdekében, be kell hogy illesszék jövődö terveikbe Moszkva hódító szándékait... Ha Keletázsiaiban kerülne sor egy általános angol-szász támadásra, akkor is Sztalinhoz kell folyamodni, a hön óhajtott szovjet légi támaszpontok átengedése miatt... Ez a helyzet olyan előnyöket biztosít a szovjetnek, hogy kizsákmányolásukra érdemes átmenetileg a III. Internacionálét is szögge akasztani, különösen amióta a moszkvai pánszláv nagygyűlés megteremtette helyette a bolsevizmus délkeleteurópai új szervezetét... Ahogy Wheeler amerikai szenátor mondotta — Churchill látogatása után, — „mostmár megbizhatok forrásokból tudjuk, hogy Szovjetország igényt tart Lengyelország nagyobbik felére, az egész Baltikumra, a Balkán tekintélyes részére s politikai és gazdasági befolyását érvényesíteni akarja Finnország, Norvégia, Svédország és a — Boszporus fölött...” Hiábavaló lenne a magyarságnak minden lelki és testi erőfeszítése, ha ez az átkozott terv megvalósulhatna! Sorsunk, létünk követeli, hogy az egybesűrűsödött ellenséges célokkal szemben, a magunk erejét fejlesszük s megálljunk hűséggel, nagy szövetségeseink oldalán!

Sok a frázis!

— éppen a hazai baloldalon, ahol mostandában eliramodott kedvvel állítják ki sajátmagukról a régi és az új nagyságok az önbizonyítványt, hogy ők józanok, bölcssek, emberségesek, tisztánlátók s természetesen egyedül képviselik a magyarság igazi érdekeit... Hosszú és kétértelmű hallgatás után, úgy megjött a hangja a néma senkiföldjén kódogott prófétáknak, hogy csakúgy zeng a politikai csalt hangos éneküktől. Akik éveken át sejtelmesen lebegtek a frontok között, akik maguknak sem tudtak számot adni a felgyűrűközt világtörténelmi viharban az útról és a célról, akik tanácstalanul átengedték a döntést és a felelősséget másoknak, s a pusztá szemlélődés kényelmét választották osztályrészüknak, — azok akarnak most bírálenni a cselekvőbb s bátrabb magyarok fölött. Honnan való ez a hirtelen rezgődés? Milyen események váltották ki az önként félreállottak rózsaszínű reményeit? S micsoda új, eget és földet döngető program állíthatná a baloldaliakat a nemzetvezetés élére?... Mit jelent az a ködös frázis, hogy ők nem hívei a divatos eszméknek? Miért nem mondják meg férfiasan és egyenesen, hogy mi az ő szótárukban a „divatos eszme”?... Miért mondják, hogy „ne bántsd a másét”, — a héberség szétolvadó helyeslésére s miért nem mondják meg, ahogy illik, hogy nem tartják igazságosnak a — zsidó törvényeket! Miért szavalnak „harcos jelszavak, zavaros gondolatok és rejtelmes törekvések” hullámveréséről s miért nem mondják meg őszintén, hogy kit, miért és hol akarnak megtámadni?... A nemzet elvárhatja a félreérthetetlen állásfoglalást a fórumon jelentkező emberektől, mert a szétmázolt támadások s az általánosító politikai csevegések még senkit sem képesítenek a politikai vezetésre. Lángokban áll a világ, évszázadok sorsa pereg a történelem kockáján s ócska tréfákkal, zsidó jövődölésekkel, bizonyítatlan rágalommal, kegyes sóhajtasok és burkolt programpontok egyvelegével nem lehet független országot és szabad magyar életet nyerni!...

„Ne bántsd a másét,

véd meg a magadét”, — mondotta a kisgazdapárt papképviseelője s ezt a régen elcsépejt jelszót, vita nélkül elfogadjuk. Az agytekervényeken simán futó, közismert kiszólásoknak azonban, igen nagy hibája mutatkozik a gyakorlati életben, mert íme, Varga Béla ismétlését is kitörő örömmel fogadta a zsidóság s a természetjogban gyökerező vagyonsvédelmének könyvelte el, pedig ha így kell értelmezni a közmondást, akkor igen határozottan tiltakozunk ellene. Ha korlátlan volna a szólásmondás értelme, akkor sohasem lett volna jogos szabadságharc, vagy társadalmi küzdelem a javak igazságosabb elosztásáért! Nem lehet és nem szabad a jólhangzó közhelyeket, adott, megmerevült állapotokra alkalmazni. Az emberiség sok évezredek fejlődésében bizony sokat változott az „enyém-tied-övé” fogalma s máig sem értünk el a századok átértékelésének végső állomásához. Nem mondjuk a tolvajnak, hogy övé a pénz, ha már kilopta felebarátja zsebéből... Nem állítjuk, hogy az elnyomott, fegyveres erővel levert népek és országok földi java a hódítókat illeti meg... Nem hisszük, hogy a kiváltságokkal rendelkező társadalmi rétegek a világ végezetéig megvédhetik az igazságtalanság brutális rendjét... Nem tudjuk elképzelni, hogy országhatárok, népi erők, nemzeti szabadságjogok s a dolgozó tömegek életviszonyainak kérdéseiben, a kor szellemével parancsolt szükséges változásokat megakassza a felszívó kiáltás: „ne bántsd a másét!...” Kezdeté van a dolgoknak, nemcsak folytatása. Roppant folyamatok zúgnak át a történelemben: népek elszegényednek, szolgasorba jutnak s ha van erejük, utat törnek újra a szabad és boldog élet szent napja felé! A ma élő magyar nemzedékek nem hibásak abban, hogy a beszívárgott, mohó keleti zsidóságnak hosszú évtizedeken át elfelejtette a liberális államhatalom odakialtani a figyelmeztető szót: — ne bántsd a másét!... De a súlyos mulasztás miatt, pusztuljon el a nemzet? Maradjon minden úgy, ahogy éppen van, mert másé a nemzeti vagyon és jövedelem mértéktelenül nagy része s mert nem szabad bántani — a másét?... Ebben az országban nincs „zsidó pénz” és „zsidó vagyon”, — csak magyar javak vannak, amelyekre túlnyomó többségben zsidók tették rá a kezüket. Kezdték volna a humanizmust idejében a zsidó kufárok s akkor ma nem lenne szükség a belső revízióra, amelyet nem engedünk elalkudni, rossz időben alkalmazott, csinos — közmondásokért!...

Nyugtázás

A m. kir. 31. honvéd gyalogezred II. zászlóalja, 11 havi harctéri szolgálat után, a hazai földön kapott első zsoldjából 588 pengőt juttatott, a becsület mezején elesett honvédbajtársak hozzátartozói javára. A zászlóalj tisztjeinek és legénységének nemes adományát, „valahonnan Oroszországból” küldött 25 pengő egészíti ki, egy szakaszvezető és egy őrmester pénzküldeménye a zsoldjukból, a következő sorok kíséretében: „Mi tudjuk legjobban, hogy mivel tartozunk a hadiárvának, mert részt vettünk a háborúban s az Isten különös kegyelme folytán nem történt semmi bajunk. Mi ketten elhatároztuk, hogy hálánkat a zsoldból küldött összeggel rójuk le. Igaz, hogy ez az összeg nem sok, de ha mindenki ennyit küldene, sok „hadiárva” könnyét lehetne felszáritani...” A 613 pengőt, a Magyar Futár 1000 pengőre kiegészítve, rendeltetési helyére juttatta.

Május utolsó vasárnapja az áldozatok ünnepe, azoknak az ünnepe, akik véráldozattal tettek hitet magyarságuk mellett. Az élő és halott magyar hősök ünnepén kegyelettel és hálával fordulunk feléjük

A HŐSÖK TEREN megtartott ünnepségen vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a vezérkar főnöke jelent meg a Kormányzó úr képviselésében

MAGYAR

A MAGYAR MEGÚJULÁS PÁRTJÁNAK küldöttsége elhelyezi koszorúját a Hősök Emlékművén

A VIZIÜNNEPÉLYEN RÉSZTVEVŐ EVEZŐSÖK CSÓNAKJAIT gróf Mikos János c. érsek áldotta meg

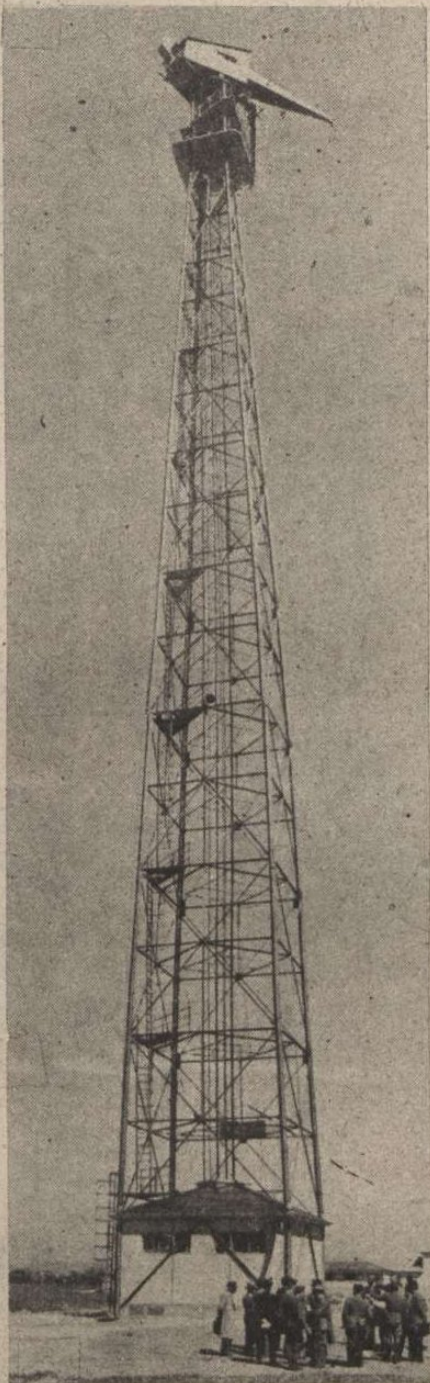
A VILÁGHABORÚS TENGERSZEK a hősök napján megkoszorúzták a tengerészhősök emlékművét

KALLAY MIKLÓS miniszterelnök, a Magyar Élet Pártja választmányi gyűlésén beszédet mondott a nemzeti sportcsarnokban

LEVENTE-NAP GÖDÖLLŐN
A gödöllői leventeegyesület sportversenyekkel egybekötött levente-napot rendezett a Királyi Parkban. A megnyitóbeszédet vitéz Endre László állspán mondotta

↑ UGRÓTORNYOT KAPTAK AZ EJTŐERNYÓS LEVENTÉK...
A Leventekközpont kezdeményezésére felépült az ejtőernyős-kiképzéshez elengedhetlenül szükséges ugrótorony. A torony hetven méter magasságában egy elmésen megszerkesztett billenő híd ejti le az újonc ejtőernyőst

KÉPHÍRADÓ

BÁNYAI DÁNIEL földművelésügyi miniszter vezetésével az országgyűlési képviselők egy csoportja látogatást tett a budafoki borpincékben

HŐSI HALÁLT HALT VASUTASOK EMLÉKMŰE SZOMBATHELYEN. A szombathelyi Máv-üzletvezetőség területén a napokban leplezték le a két világháborúban hősi halált halt vasutasok nevét megőrző emlékművet. Imrédy Kálmán, a Máv elnöke üdvözli az ünnepségen megjelent József főherceget

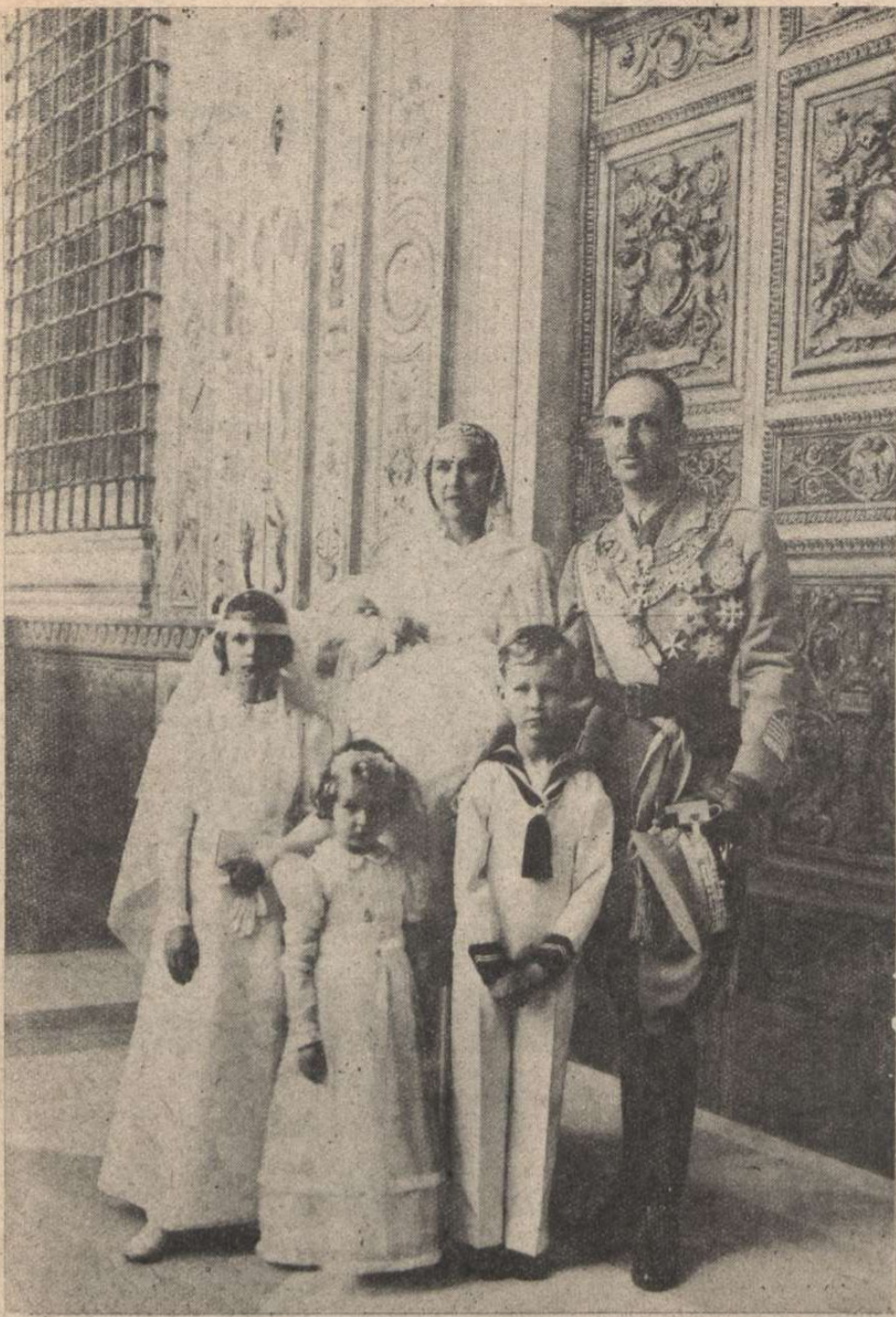

↑ BÜCSÜ MEZŐTÚRON...
A tiszántúli község lakossága száz székkel indult Csugar községbe, hogy segítséget nyújtson az ottani tanyateplom felépítéséhez. A menetben együtt haladtak katolikusok és reformátusok és minden ember egy-egy téglát vitt az épülő templomhoz.

→ HADIESKÜVÖ. Olaj Géza, a szovjetfronton többször sebesült honvéd és Kovács Ilonka önkéntes ápolónő, a hadikórház kápolnájában házasságot kötöttek

A DUCE az olasz hadigondozás vezetőinek jelentését hallgatja

AZ OLASZ TRÓNÖRÖKÖS PÁR, gyermekük, Maria Pia szavoyai hercegnő (baloldalt), első szentáldozásánál a Vatikánban

Világ

PETAIN MARSALL, a vichy-i Jeanne d'Arc-ünnepség után, távozik a templomból

ESTEVA TENGERNAGY, Tunézia francia kormányzója, aki a végsőkig vezette a küzdelmet az angol-amerikai csapatok s a vichyi kormányt megtagadó francia tábornokok inváziója ellen. Esteva tengeragi Párisba érkezett

KIE LEGYEN ARICA KIKÖTŐJE?... Bólvia-kormány igényt emelt a Chilei Arica kikötőjére, hogy a Csendes Óceánon megvédhesse állítólagos érdekeit. Chile hevesen tiltakozik s visszautasítja a követelést. A sziklás aricai öböl új dél-amerikai bonyodalmak felidézője lehet...

AZ ANGOL ROBBANÓ TÖLTŐTOLL A nápolyi kis Carmela Afragola találta meg az utcán az alattomos fegyvert, amely kezén, karján és lábán súlyosan megsebesítette. Képünk alsó részén a „töltőtoll” a robbanás után; baloldalt: a kis Carmelát elsősegélyben részesítik

↑ FANNI LUUKKONEN, a finn lottá elnöknője (jobbboldalt), a német női szervezetek vezetőivel egy berlini finn kiállításon

Ujirás

→ A PÁPAI SVÁJCI GÁRDA ÚJ TAGJA esküt tesz a zászlóra a Vatikánban

↓ A SZICILIAI TARANTO VÁROSÁNAK TEMETŐJE az angol-szász légi terrortámadás után...

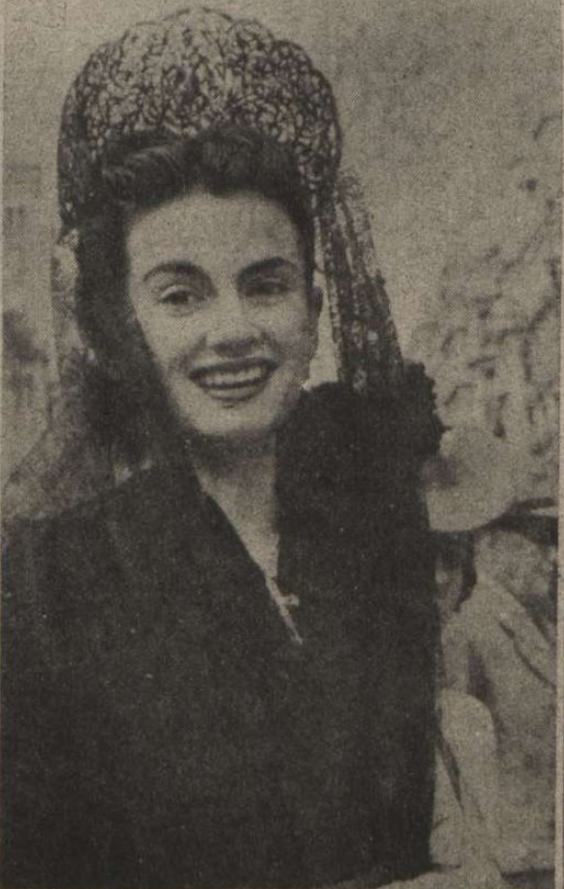

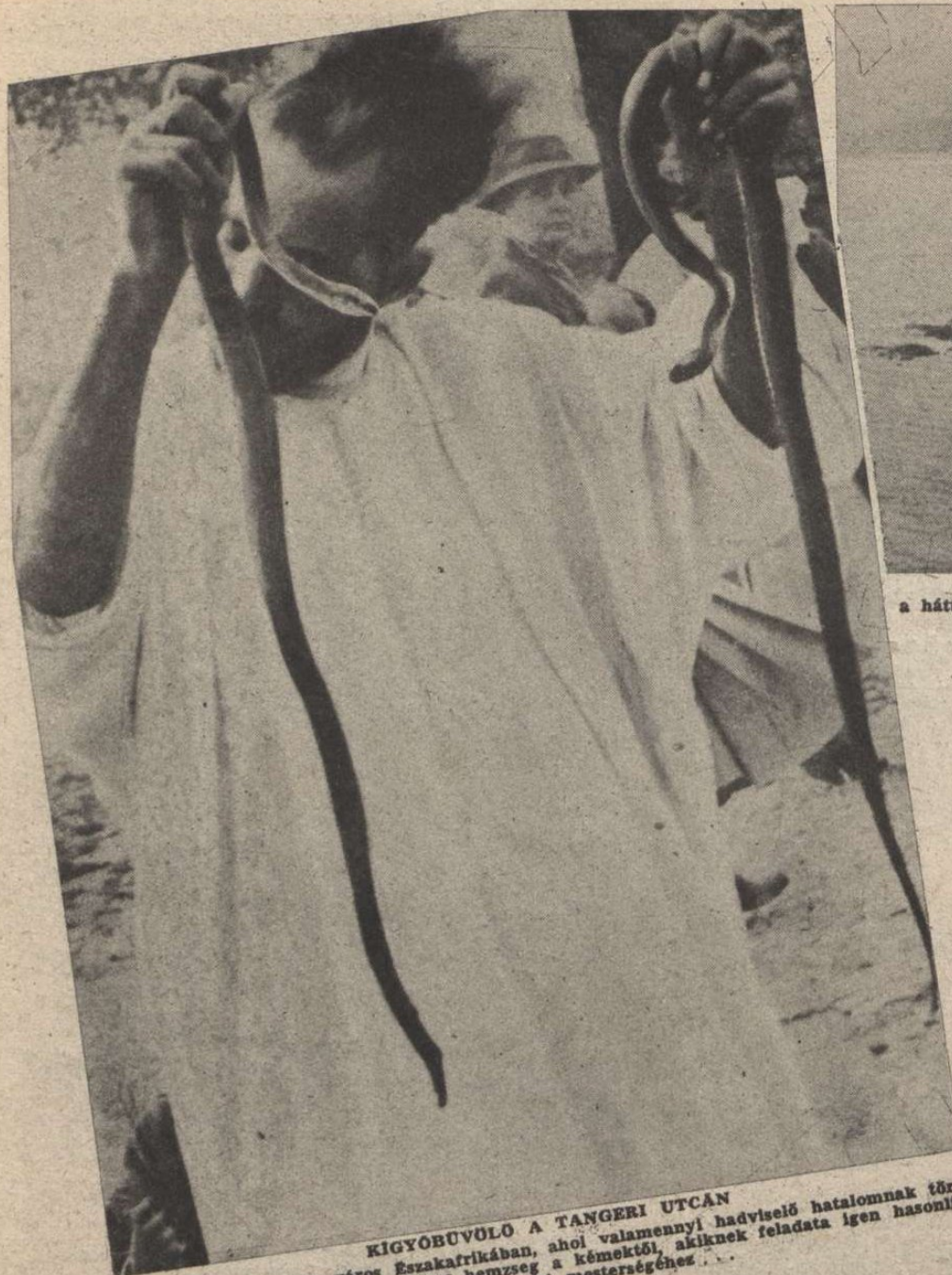
A DIVATOS EURÓPAI ASSZONY 1943 NYARÁN. Sok szín, sok virágdísz a nehéz napokban...

↓ JELBESZÉD olasz és német macrózok között, Sziciliában

→ MANTILLÁS fiatal spanyol asszony a madridi katonai ünnepségen

A TANGERI ÖBÖL, a háttérben a berber hegyekkel. A dombos város házából távcsővel jól megfigyelhető a gibraltári szoros hajóforgalma...

A MOHAMEDÁN MECSETEK ÉS A MODERN EURÓPAI BÉRHÁZAK SAJÁTOS KEVERÉKE A TANGERI ÉPÍTKEZÉS... Tanger a legnemzetközibb város az afrikai partvidéken

IFJÚ BERBER KATONA. A kiváló berber-törzsek képezik Észak-afrika lakosságának fő részét

Tanger a rejtélyes város

A berlini Völkischer Beobachter rendkívül érdekes cikket közölt az elmúlt héten, a spanyol fennhatóság alatt álló északafrikai Tanger mai életéről. Tanger a második világháború kitöréséig, csodálatos és egyben lehetetlen alkotmánnyal elrontott nemzetközi város volt, amelynek fehér falai között 35.000 muzulmán, 15.000 zsidó, 13.000 spanyol s összesen néhány ezer francia, olasz és angol élt. A nagyhatalmak versengése következtében, Tanger státusa évtizedenként változott s valóban csak a spanyol fennhatóság mutatkozott józan és célravezető végső megoldásnak. Északafrikában ma már csak Tangerben van az összes hadviselő feleknek diplomáciai képvisellete, — de ahogy a V. B. írja, — Tangerben van a jelenlegi háború legnagyobb kémhálózata is, amelyet az angolszász ügynökök fontak Spanyolország afrikai területeire... A tangeri spanyol közigazgatás a befészkelődött kommunisták százait tartóztatta le, akik közül igen sokan szoros kapcsolatot tartottak fenn a hadviselő nyugati államok képviselőivel... A nagy összeesküvés szálait tovább bogyozzák az ismeretlen kezek s a jövődö kutatói joggal figyelik Tangert, — a politikai titkok városát...

Törzsek, népek, kultúrák találkozhelye. Tanger! Szörnyű hőségben, így üldögtél a városban csillogó rif-kabli az utcákon; kiváló az éjszaka — kémeknek is...

A BENNSZÜLT ELŐRELŐ ARABOK, ki tudja milyen gondolatokkal figyelik az európaiak lázas életét? ... Annyi bizonyos, hogy a spanyol fennhatóság élel- és vagyonbiztonságot jelent számukra, az angolszász csapatoktól megszűnt északafrikai partvidék utolsó békés övezetében...

HEZI PIAC TANGERBEN. Amióta Tanger Spanyol-Marokkóhoz tartozik, hatalmas terület-ről ömlik az áru a kikötővárosba

EUROPÁI URÁK ÉS KEMEK, KERESKEDŐK ÉS ÜGYNÖKÖK kíváncsan a kényelmes arabs üléshelyeken, — a tangeri nemzetközi szállodákban...

FRANCO FIATAL KATONÁI, akik a polgárháború súlyos harcában szerezték dicsőséget, ott állnak Spanyol-Marokkó és Tanger határain, minden időzatra készen a spanyol birodalom függetlenségéért...

SPANYOL, FRANCIA, ANGOL, OLASZ FELIRATOK SOKASÁGA A TANGERI UTCÁK JELLEGZETESSÉGE. Minden felírás mögött más és más érdek keresi az érvényesülést...

A HÍRES MAROKKÓI LÓVÁSÁRÓK A TANGERI HATÁRON. A híres álmunka ellen a spanyol fegyver védekezik

ELDÖRÜLT AZ ELSŐ
SORTÚZ! Vége az óva-
tosságnak. Percek alatt
fegyverek zajától zeng
a vidék. Az előre kü-
szott rohamosztatok
megkapják a végső uta-
sításokat

Rohamok

HAJNALI CSATA KEZDETE NOVOROSSZISZK TÉRSÉGÉBEN

A vörösök csapatokat raktak partra az éjszaka folyamán, a Fekete-tengeren közlekedő nagy rohamcsónakokkal s leküzdésükre a német gránátosok megkezdik a támadást...

Felviharzott újra a vörös hadsereg elkése-
redett támadása Novorosszijszk térsége és a
kubáni hídfő között s a szovjet két napig dúló
csatában 50 harckocsit, 90 repülőgépet és sok
halottat veszített. A súlyos harcok még nem feje-
ződtek be s a hatalmas viaskodás arcvonalá-
nak kiszélesedésére lehet számítani. Minden
erőfeszítés, haditerv, számítás és harc kibonta-
kozó jövődjéje a szovjet ellen vívott óriás küz-
delem eredményétől függ s ha a moszkvai
uralom megroppan, akkor a művelt nyugat élet-
rendjét komoly veszedelem többé nem fenye-
geti. A szovjetfronton pedig szűnőben van a
„feszült nyugalom...” A felkészülés hónapjai
véget érnek s a megélénkülő harcok ágyúdör-
géséből kifejlődhetnek a hatalmas seregek össze-
csapásának háborús vihára. A kubáni hídfőnél,
Novorosszijszknál, a Don torkolatvidékének te-
rületén s Orel, Kurszk térségében, fel a lenin-
grádi arcvonalig, mindenütt élénkül a roham-
csapatok tevékenysége s a német légi rajok
pusztító támadása. Valahol kirobban a törté-
nelmi csata, valahol roppant arányokba széle-
sedik két ellentétes világ megütközése s a nem-
zeti gondolat hívei mélyeséges hittel tekintenek
a keleti front felé, ahol az égi és a földi igaz-
ság nevében, csak Európa védelmezői győz-
hetnek!...

↑ AZ UTÁSZOK GYORS ÉS BIZTOS KEZEKKEL TÁVOLÍ-
TJÁK EL a rohamosztatok üsvényéről, a lerakott szovjet-
aknákat...

← A SÜRÜ BOZÓTBAN HÜ-
ZÓDÓ FÜLDSÁNCOK MEG-
ELEVENEDNEK. Feszülten
várják a gránátosok az in-
dulási parancsot...

→ PUSKALÜVÉS NELKÜL
SIKERÜLT AZ ELSŐ VÖ-
RÖS ÖRT ELFOGNI s vi-
szik is azonnal hátra, mert
fontos a kihallgatása a
csata kezdetén...

a déli szovjetfronton.

↑ FEL A KEZEKET! A fojtott kiáltás, két bolsevistát ugrat fel a bokrok közül, már feltartott kezekkel...

→ INDULJ! Megkezdődik a halogatag előnyomulása a szovjetállások felé. Az idegfeszítő néma készlődés után, cselekvésre feszül az erő...

→ JÓ VEDELEM A GRÁNÁTÜLCSER a pusztaságba szélesedő területen, a hátráló ellenőget illdöző harcokban...

JÖN A JOBARÁT, — A ROHAMÁGYÚ!

→ és széles utat vág a bozótban a vörösök állásai közé...

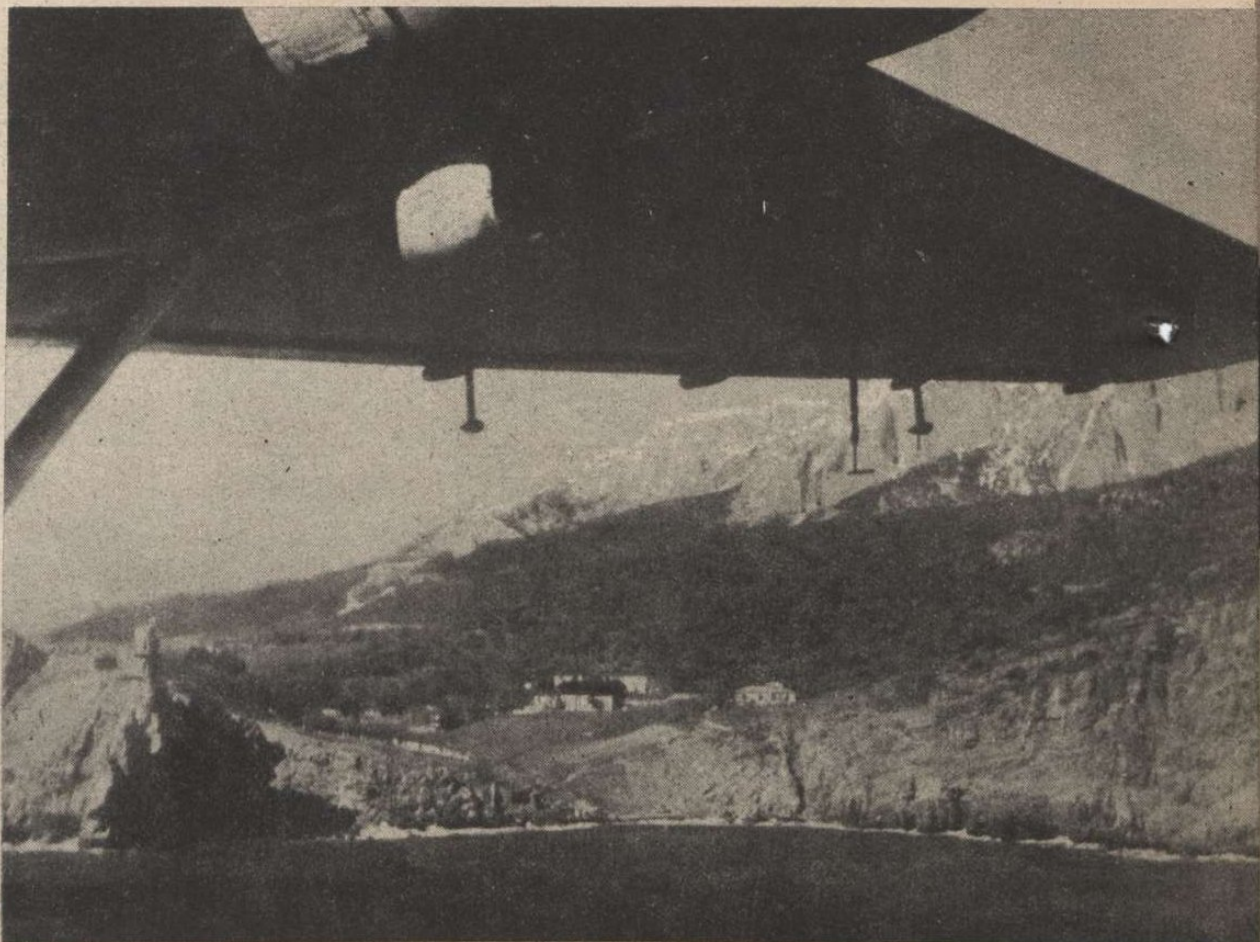

↓ GYÜLEKEZŐ a széles bozót másik végén, — a tengerparton. Legkedvesebb bajtársát várja mindenki a nehéz harc után...

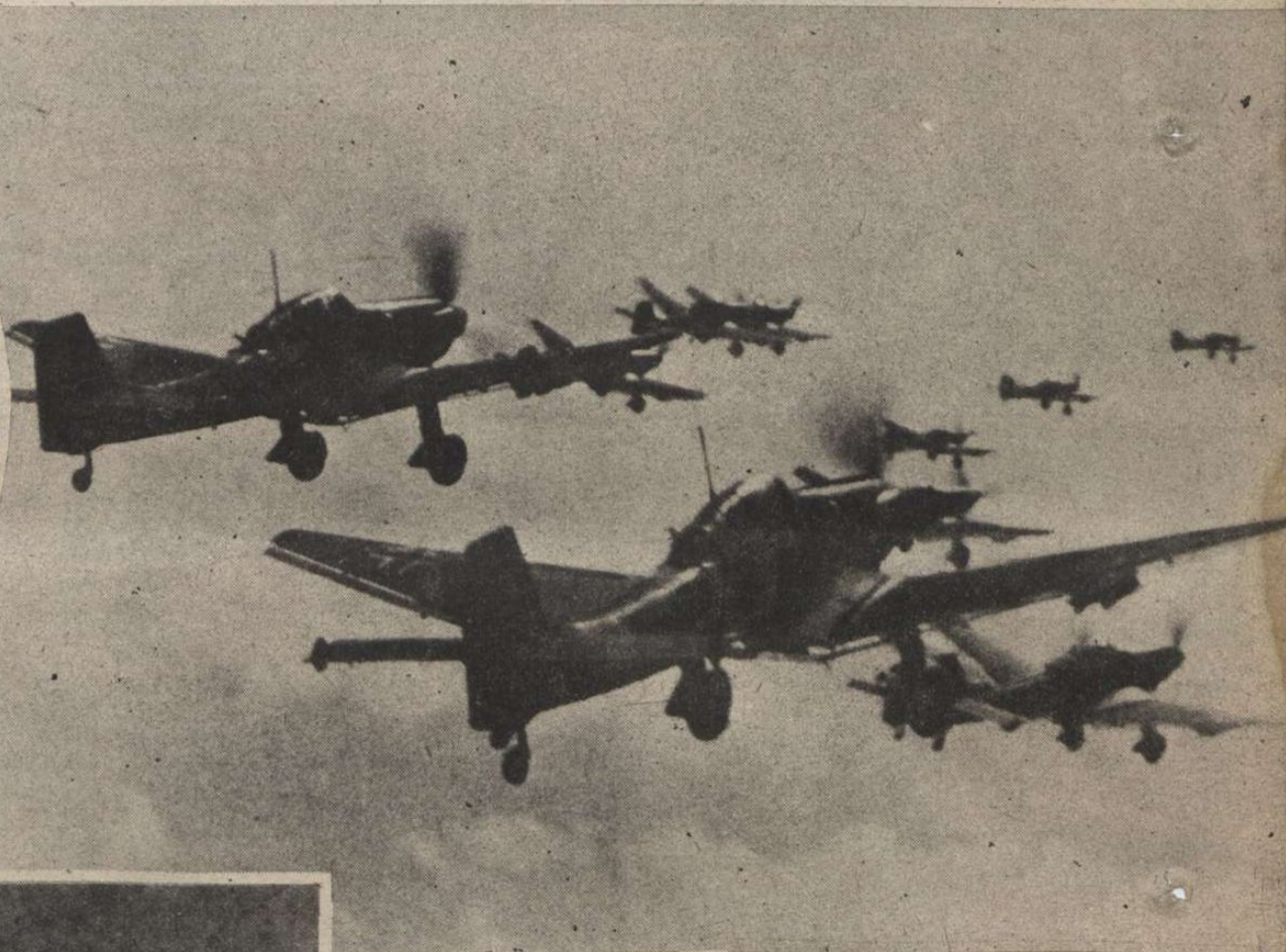
↑
SEGÍTSÉGRE INDULNAK A STUKÁK!
A Fekete-tenger partvidékén zajló küz-
delmekben a zuhanóbombázók és a
harcigépek egyenlítik ki az ellenség
számbeli fölényét

→ A FEKETE-TENGER PART-
JÁNAK TÜNDERI TÁJÁN
A hatalmas gépek elzúg-
nak a sziklák, erdők és
házak fölött

↑
TANÁCSKOZÁS A LEVEGŐBEN. 140 harcot vívtak
meg már együtt ezek a fiatal repülők s gyorsan
megértik egymást...

A LEVEGŐ ACÉLMADARAI a harcér fölé érkezhnek

←
ZUHOG, ROBBAN A
BOMBA s megtöri a
vörösök, végső ellen-
állását

HARC UTÁN. A golyók százai lyuggatták meg a gépet,
de győztesen s komoly baj nélkül tért vissza a repülő-
térre...

SZABAD, FEDETLEN PUSZTASÁGON ELŐRE!
A légtámadás szétszórta az ellenséget s a feladat az új csoportosulás megakadályozása...

→ **ÚJ HARCRA INDUL
A ROHAMCSAPAT**

GYŐZELMET JELENT A ROHAMÁGYÓ VEZETŐJE IS...

A VESZEDELMEZES PILLANAT

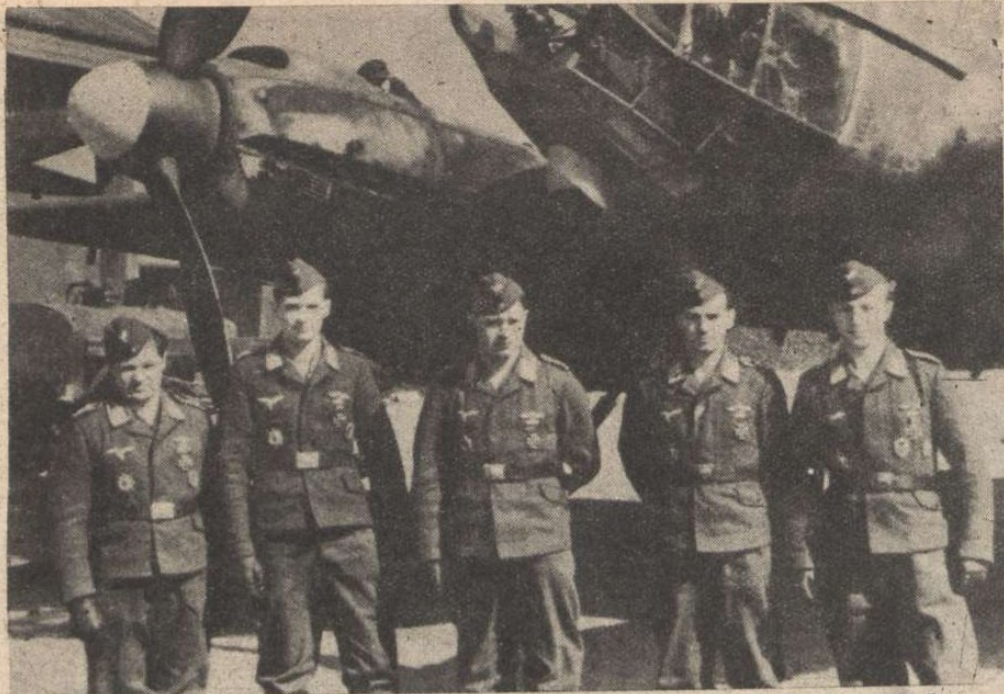
↑ Az egyik bolsevik már megadta magát, de a másik még gondolkodik, hogy a fegyverért nyúljon-e, vagy beletörődjék sorsába. Mozdulata élet vagy halál...

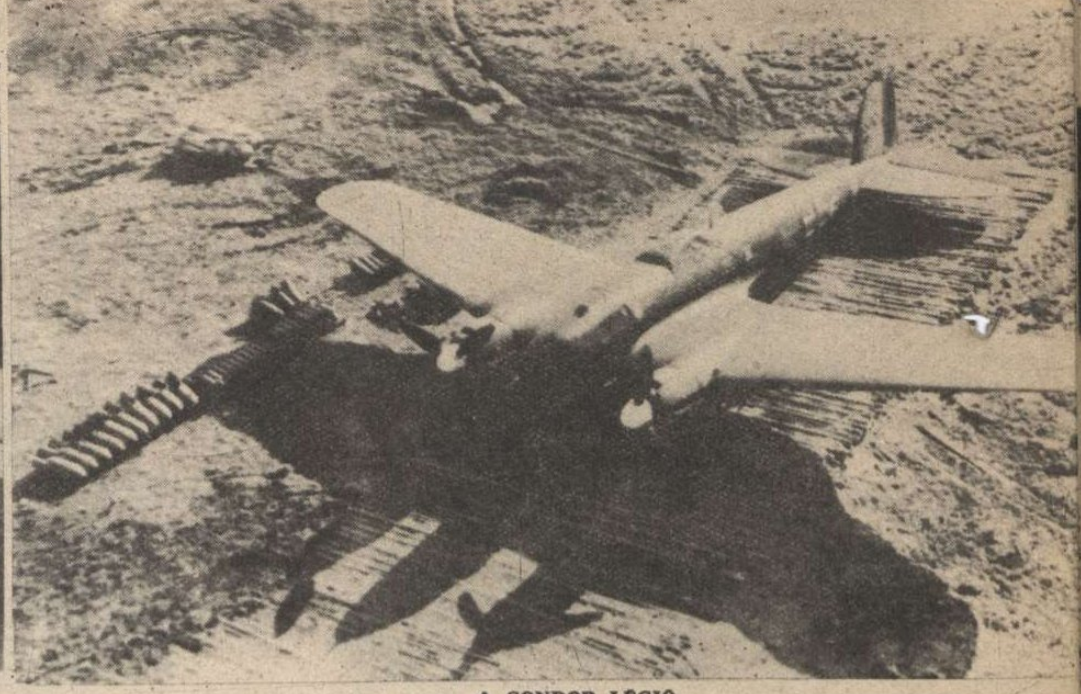
PIHENŐ A NEHÉZ NAP UTÁN

↓ Talán csendes lesz az éjszaka, talán riadó veri fel újra a harcosokat. A szovjetfronton minden erő a végső küzdelemre feszül

30.000 HARCIS BEVETÉSBE VETKÉRT A NÉMET CONDOR-LEGIO REPÜLŐI:
A légháború történetében páratlan ez a rekord...

A CONDOR LEGIO
harcis gépei, a teljesen elmozdított repülőterekről is állandóan támadják Leningrádot

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

A Kormányzó Úr a 2-ik hadsereghez a hét folyamán a következő hadparancsot bocsájtotta ki:

„2-ik hadsereg tisztjei, tiszteljes tisztjei és katonái! A 2-ik hadsereg közel egy éven át tartó nehéz küzdelem után, hazánk és vele Európa védelmében, visszatért az anyaországba. Ez alkalomból szeretettel köszöntlek mindnyájukat. Amilyen féltő gond-
dal kísért a nemzet harcaitokat, ugyanolyan hálá-
val és elismeréssel gondolunk most vissza arra,
hogy a legnehezebb viszonyok között, tömegek és
gépek sokszoros túlerőjével szemben, férfiasan és
elszántan dacoltatok. Kegyelettel és fájdalommal
gondolunk azokra a hősrékre, akik életüket vagy
testi épségüket áldozták. Hősi halottaink emlékét
örökké őrizni fogjuk! Hazánk jövőjéért hűséggel és
odaadással vívott küzdelmeitekért legmelegebb kö-
szönetemet és elismerésemet fejezem ki, azzal a
meggyőződéssel, hogyha megint űtne az óra, a mul-
tan tanúsított elszántsággal és kemény harcokban
megacélozott szellemmel folytatjátok a harcot Ha-
zánk boldog jövőjéért.”

Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvé-
dvezérkar főnöke, Kecskeméten üdvözölte az orosz
frontról visszaérkezett hadosztályt s beszédében
nemes szavakkal öröközte meg a szovjethadszintéri
súlyos harcok emlékét. „A szívem szólított
a magyar katona elé” — mondotta a honvéde-
vezérkar főnöke, — „a kecskeméti és kiskunsági honvé-
dek elé. Idehozott a szívem azért is, mert elköte-
lezve érzem magamat nemcsak nektek, hanem azok-
nak a bajtársaknak is, akik nincsenek itt közötte-
tek, akik ott fekszenek a Don partján és ott feksze-
nek a Döntől keletre, a becsület mezején; ahol hű
kötelességteljesítés közben adták életüket. Ezeknek
mindnyáján el vagyunk kötelezve, mindnyáján, akik
itt állunk és akik itt vagyunk és akik otthon van-
nak, mert ezek fáklyák, amelyek után nekünk men-
nünk kell. Ezek meggyújtották az áldozatkészség
fáklyáit nekünk, új magyaroknak. Ezek a fáklyák
addig fognak égni, amíg mi, új magyarok, itt az új
Magyarországot meg nem alapozzuk, ahol a ti elő-
deitek a dicső kecskeméti és kiskunsági katonák
harcoltak, éltek, küzdöttek és meghaltak...”
„Óriási túlerővel szemben harcoltatok, a nagy
túlerő nemcsak abban jut kifejezésre, hogy

az ellenség több volt, mint ti, hanem kifeje-
zésre jutott abban, hogy az ellenség a maga
gazdag, kimeríthetetlen erőforrásaival olyan gépeket
állított csatáiba, amelyekkel nemcsak minket, ha-
nem a nálunk hatalmasabb szövetségeseinket is meg-
lepte, amelyek ellen fegyvereink nem tudtak küz-
deni, amelyek ellen ki kellett állni kézigránáttal
és robbanószerekkel, hogy az ő harckocsijait le
tudjuk küzdeni. De nemcsak az ellenség óriási fölé-
nyével álltatok szemben, hanem ellenetek volt az
egész éghajlat, a rettenetes tél, az oroszországi
hideg. Ez is hozzájárult és talán főképpen ahhoz,
hogy a mi katonáink, akik ehhez nincsenek szokva,
nem tudtak kifejezni olyan erőt, mint azok az ellen-
séges katonák, akik ahhoz kezdettől fogva hozzá
voltak szokva. Annak ellenére, hogy állásaitokat ott
kellett hagynotok, a magyar katona becsületét meg-
védtétek, elhoztátok és azt megtartottátok...”

„A legnagyobb ajándék, amit mi kaptunk tőletek:
a katona becsülete, a magyar nemzet, a magyar
katona becsülete. Csak ez a hősi kiállás, csak ez a
magyar becsület fog bennünket megmenteni!”

A szovjethadszintéren

a hét elején beállott harci ellanyhulást, a német
tájékoztató iroda jelentésének ez a mondata kiválóan
jellemzte: „A keleti arcvonalon, ha a jelek nem
csalnak, bekövetkezett a nyári döntő akciókat meg-
előző szünet...” A hét elején tényleg csak a légi-
erők tevékenykedtek mindkét oldalon, de egyoldalú
eredménnyel, mert a kezdőnapon a szovjet 55 re-
pülőgépet veszített s német részen a veszteség csak
3 gép volt. A harctevékenységek gyors ellanyhulá-
sához hozzájárult az időjárási helyzet alakulása is.
Az arcvonal középső szakaszán erős esőzések voltak
s a felázott utakon szinte lehetetlen volt a csapa-
tok mozgása. Német részről számítanak avval, hogy
a vörösök nagyszabású átcsoportosításokkal is
megkísérlik nyári támadási terveiket összeegyez-
tetni az angolok és amerikaiak más arcvonalakon
történő támadásaival, hogy ismét igénybevehessék
a kétarcvonalas propaganda jelszavát. Az arány-
lagos hadszintéri csendet a németek az arcvonal
mögötti területen működő bolsevista bandák meg-

semmisítésére használták fel. Ezekben a tisztogató
hadműveletekben rendkívüli módon kitüntették ma-
gukat az orosz önkéntesek kötelékei, akik bátran és
hősiesen harcolnak a bolsevizmus ellen. Érdekes,
hogy a német vonalakban hetek óta éjjel és nappal
rengeteg vörös katona jelentkezik, hogy résztvehes-
sen a bolsevizmus elleni küzdelemben. Az elmúlt hat
hét alatt több, mint 10.000 szovjet katona szökött át
a németekhez, nagyjából kiéhezett állapotban.
Ezeket a szökevényeket gyűjtőtáborokba szedik ösz-
sze, amelyek egyúttal toborzóhelyek is a német
oldalon küzdő orosz kötelékek számára. Az orosz
önkéntesek létszáma máris több száz ezerre rúg!
A Szovjetországból kiszivárgó hírek szerint, az
arcvonal mögött felütötte fejét az éhínség s az
angolszász sajtó szovjetbarát szárnyán az utóbbi
napokban feltűnően hirdetik azt a tételt, hogy a
szovjetet csak amerikai élelmiszerszállítványok
menthetik meg a belső összeomlás fenyegető veszé-
lyétől...

A hét közepén a szovjet heves új támadást in-
tézett a kubáni hídfő keleti szakasza ellen. A néme-
tek erőes ellentámadásokkal megpróbálták az
áttörési kísérleteket. Megelénkultek a harcok a kö-
zépső szakaszon is. A Mius-arcvonalon, amely eddig
teljesen nyugodt volt, megelénkult a rohamosztatok
tevékenysége. Lizicsanszktól északnyugatra egy
rohamcsapat átkelt a Donecen s többszáz méteren
felgöngyöltette a szovjetállásokat. Velikiye Lukitól
délnyugatra kemény harc folyt. A bolsevista gya-
logság számszerű fölénye következtében a német
gránátosok átmenetileg kitértek az ellenség útjából,
éjszaka azonban egy heves ellenlökés helyreállította
a harc fővonalát. Sztaraja Russzától délre is
nagyobb felderítő vállalkozásokat indított a szovjet,
de támadásai már a német vonalak előtt összeom-
lottak. A kronstadti öböl partvidékéről kölcsönös
élénk tüzérségi tevékenységet jelentenek.

A hét végére kifejlődött a vörös hadsereg nagy
támadása a Kubáni-hídfő ellen. A vörösök nagyob-
bára éjszaka támadnak többórás súlyos tüzérségi
előkészítés után. Különösen súlyos harcok folytak
a Kubán alsó folyásának mocsaras területeitől délre
fekvő, fontos magaslati állásokért. A szovjet egyet-

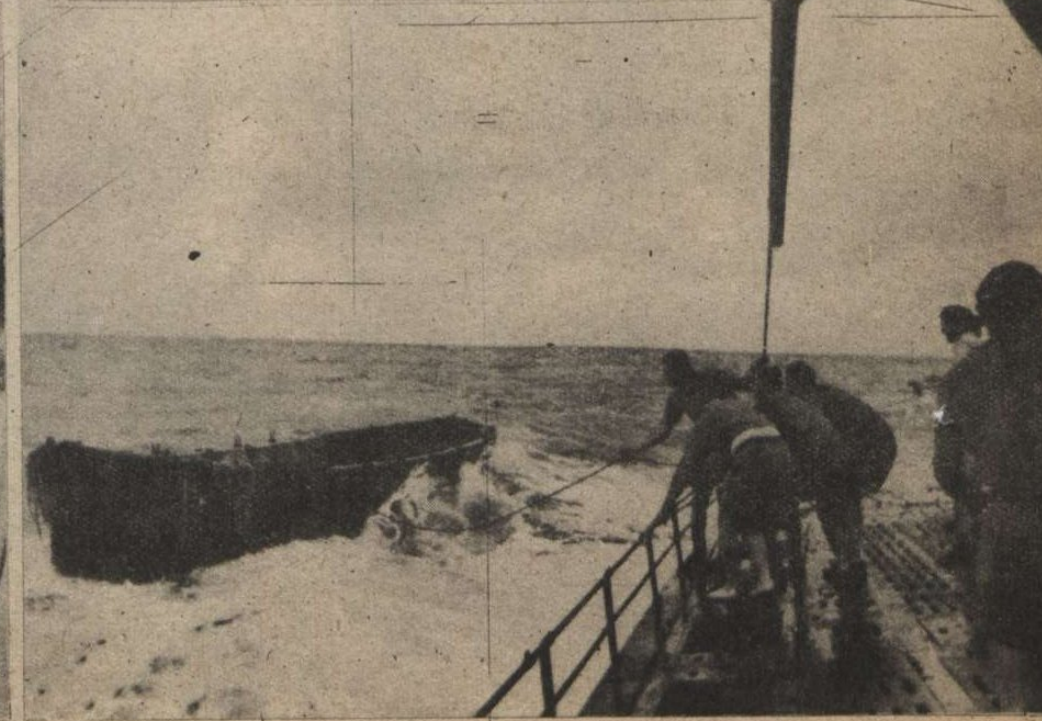
VIRÁG A SEBESULT HŐSNEK

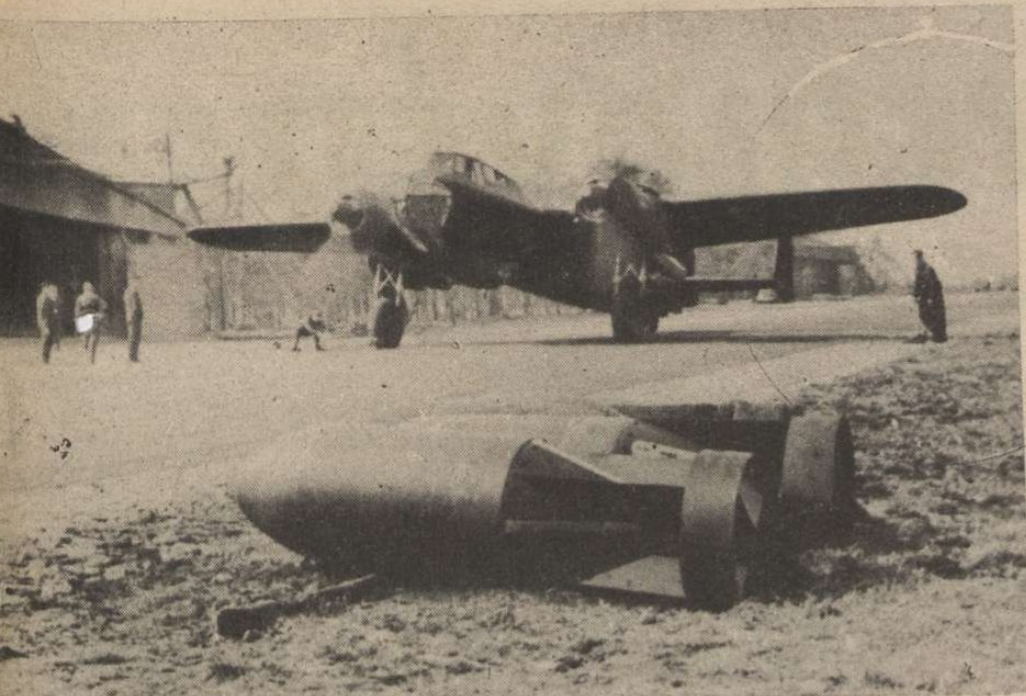
Három angol nagybombázó támadott meg egy olasz tengeralattjárót a Földközi-tengeren.
A támadó gépek közül kettőt lelőttek az olaszok s a heves harcban megsebesült kapitány
szerencsésen hazavezette a megsérült búvárnaszádot...

URES MENTŐCSÓNAK A TENGEREN

Az elsüllyesztett 23.000 tonnás, amerikai „Orkades” csapatszallító gőzös egyik mentőcsónakját
most fedezte fel az óceánon egy német búvárnaszád.

OLASZ LÉGELHÁRÍTÓ ŰTEGEK ÉJJEI HARCA AZ ANGOLSZÁSZ TERRORTÁMADÁSOK ELLEN

... ES ÚJRA ANGLIA ELLEN!
Do 217-es nehéz német harci repülőgépek vesz fel egy nyugati repülőtéren

ÉS ÚJ FORDULATOK

Írta:
Rajniss Ferenc

len napon, sűrűn egymást követő hullámokban 20 ezredet indított a német állások ellen s minden ezred mellé 10 legújabb mintájú nehéz páncélcsoportot osztottak be rohamra. A szovjet légierők nagyarányú bevetése sem tudta meggyöngyíteni a német védelem erejét. A német gránátosok több helyen elkeseredett és hosszú ideig tartó közelharcokban verték vissza a bolsevistákat, akik szokatlanul nagy ember és anyagvesztéseik után, makacsul megismétlik véres kísérletezéseiket. A szakadatlanul tomboló ütközetekben a kubáni keskeny harci szakaszon a vörösök naponként átlag 50-60 harckocsit és ugyanannyi repülőgépet veszítenek... A szovjetfront középső részén a hét végére befejeződött a frontmögötti szovjetbandák ellen indított harc. A németek 74 táborát semmisítették meg s rengeteg felhalmozott fegyvert és élelmiszert zsákmányoltak.

A légiháború

kiméletlenül tombol Európa nyugati részén és a Földközi tenger térségében. Eden külügyminiszter hétvégi beszédében bejelentette, hogy az angol és az amerikai repülők minden megfontolás nélkül tovább támadják Németországot és Olaszországot, de az angol alsóházban nyilvánvalóan megrendelésre elhangzott interpelláció, amely igen komoly formában vetette fel a kérdést, hogy „van-e hadviselési értéke a súlyos veszteségekkel járó légi bombázásoknak?” — már azt bizonyítja, hogy Anglia közvéleménye borulatoan ítéli meg a légi terrortámadások eredményét. Az amerikai repülők jobb helyzetben vannak az angoloknál, mert a szűkegképpen bekövetkező megtorlás nem az ő városait pusztítja el... A német megtorlás pedig nyilvánvalóan emelkedőben van. Bournemouth, Hastings, Sunderland és Brighton bombázásáról a nagyarányú eredményeket elismerő jelentéseket adtak ki Angliában. A hét folyamán nemcsak a Németbirodalom, hanem Olaszország fölött is megnövekedett az angolszászok légi vesztesége. A hét elején az angolszászok 2 nap alatt 69 nagybombázót vesztek, s Szicília megtámadásánál 74 angol és amerikai gép pusztult el. Nyugatnémetország területén

az első éjjeli támadásban 44, Essen megtámadásánál 24 és a hétvégi berepülésnél 57 bombázót semmisítették meg a német légháborító lövegek és az éjjeli vadászok. A tengelyhatalmak légihadereje állandóan támadta Északafrika kikötőit és az angolszász hajózást a Földközi tengeren. Ezekben a harcokban több angol és amerikai hajó elsüllyedt, számos gőzös megrongálódott s megghiúsultak a könnyűnek hitt felvonulási tervek is Európa ellen. Az olaszországi Tribuna jelenti, hogy a tengelyhatalmak szárazföldi, tengeri és légihadereje 1940 június 10-től, 1943 május 27-ig 6033 ellenséges repülőgépet lőtt le a Földközi tengeri és északafrikai hadszíntéren...

A tengeri háború

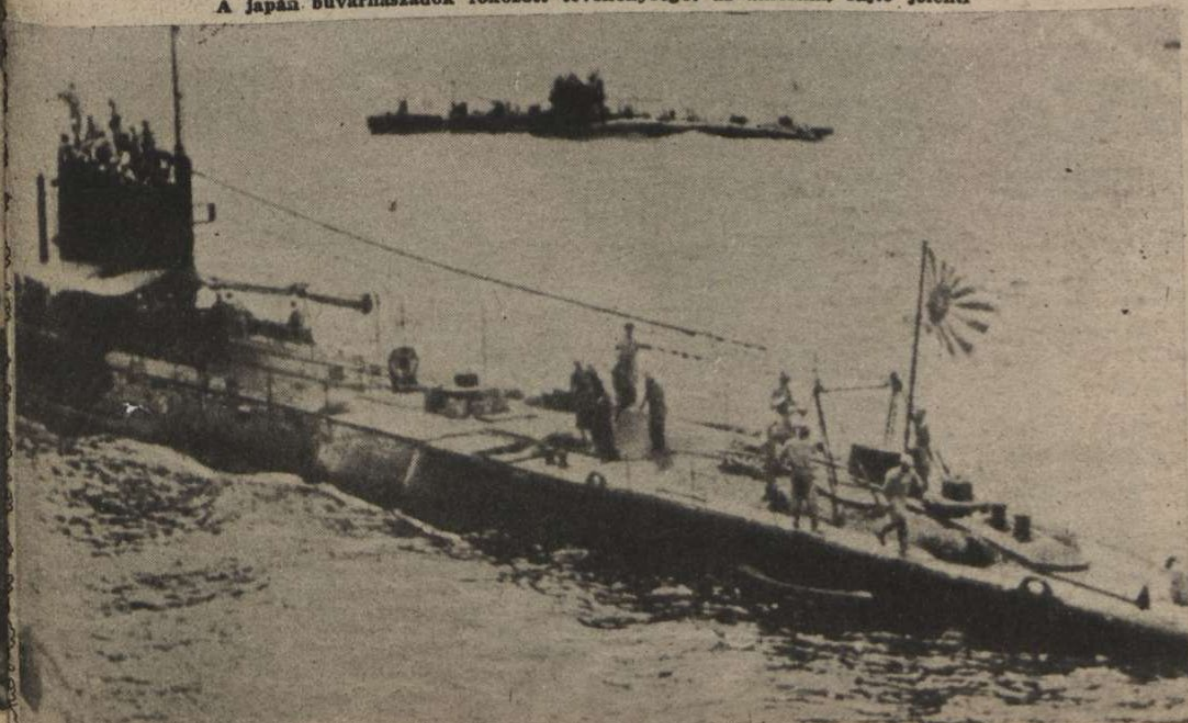
heti történetét a légierő és a búvárnaszádok együttműködése jellemzi. A német tengeralattjárók az Atlanti Óceán északi részében súlyos harcok között részben hajókaravánokból, részben magános hajók ellen indított támadásaik során 25 hajót, 145,000 tonnát süllyesztettek el és több nagyobb hajót megtorpedóztak. A tuniszi-almirali partok mentén a német légierő nagy csapásokat mért az ellenséges hajózásra. Torpedótalálat következtében elsüllyedt egy 8,000 tonnás gőzös, felrobbant egy 8,000 tonnás tályhajó és súlyos találatok érték egy angol torpedórombolót, egy ellenséges rombolót és több kereskedelmi hajót. Az olasz tengeri és légierő május havában több, mint 80,000 tonna kereskedelmi hajóteret süllyesztett el a Földközi tengeren és az Atlanti Óceánon, ugyanebben az időben az olasz haditengerészet és légierő egységei megtorpedóztak és súlyosan megrongáltak egy cirkálót 2 torpedóvadászt, 6 nagy kereskedelmi hajót és 1 angol tengeralattjárót, amelynek legénységét elfogták. A nyugateurópai partvidéken Dünkirchen előtt heves harc fejlődött ki német biztosító erők és egy angol gyorsnaszádkötélék között. A közvetlen közelből lefolyt ütközet során 5 ellenséges gyorsnaszádk elsüllyedt, több másik pedig megrongálódott. A német hajók hiánytalanul visszatértek támaszpontjukra.

A Csendes Óceán térségében a japán hajóhad erőteljesen fokozza támadásait az Amerika és Ausztrália közötti hajóút ellen. A császári főhadiszállás jelenti, hogy ezen az útvonalon a japánok a legutóbbi napokban 13 ellenséges hajót süllyesztettek el, összesen 111,400 bruttóregisztertonna tartalommal. Május 1. és 25. között 17 angolszász tengeralattjárót és 13 hadihajót süllyesztettek el a japánok!

Az Aleutákhoz tartozó Attu szigetén a harcok befejeződtek s az egész világ megrendült bámulattal tekint a japán zárójelentés után a keletázsiai hadszíntérre. A tiszteres túlerő ellen küzdő japán megszálló csapat rohamra sorakozott fel s a kézituskákban az utolsó szál emberig elesett! Akik már nem vehettek részt ebben a halálrohamban, azok öngyilkosok lettek. Elcsendesült a harc Attu szigetén, de a maroknyi védőgárda félelmetes intő példával ragyogtatta meg az amerikaiak előtt Japán szellemét és harci elszántságát...

Az amerikai sajtó Csungking Kína összeomlásától tart! Sanszi, Hopeh és Honan északkeleti tartományokban a japánok megsemmisítő hadműveletei befejeződtek. A japán csapatok elfoglalták már a Jangce partján fekvő Itu városát s 6 japán hadosztály gyorsan tör előre a Jangce folyó kikötői felé, — ahogy ezt már az angol hírszolgálat jelenti, — azzal a megjegyzéssel, hogy az új japán offenzíva az angolszászok oldalára sodródott kínai terület fővárosa, Csungking ellen folyik! Japán háborús nyomásának feltűnő erősödése fölösleges csevegésbe zsongorítja az angolszászok elméleti vitáját arról, hogy Európában, vagy Keletázsiaiában támadjanak nagyobb erőkkel... Az ellenséges országokban a célokat és a szándékokat az ismeretlen jövőbe vetítették s könnyű a dolguk a légüres térben folytatott tervezgetésekben. A tengelyhatalmak a súlyos és nehéz jelenre összpontosítják figyelmüket s hiú álmodozás helyett a háború megnyeréséért harcolnak minden erejükkel. Pillanatnyilag ez a reális életszemlélet tár nagyobb nehézségeket a világ elé, de jobb ismerni és vállalni az akadályokat és a halálös harcot, mint vereségre ébredni a korai álmodozásokból...

JAPÁN TENGERALATTJÁRÓK A CSENDES-ÓCEÁNON
A japán búvárnaszádok fokozott tevékenységét az amerikai sajtó jelenti

A CSEKIANGI FRONTON DIADALMASAN ELŐRENYOMUL A JAPÁN HADSEREG
Átkelés egy kínai folyón, a csungkingi csapatok hátába

MESTERLÖVÉSZEK HARCA

1. A KUBÁNI HÍDFÖNÉL sok helyen 100-150 méterre fekszenek egymástól a harci vonalak s a vörösök mesterlövész fészkeket rendeznek be, amelyekből minden megmozduló célpontra lövés tütyül. A német SS-gránátosok azonban résen állanak, a fedezékekből figyelik a vörös arcvonalat s ahol ellenség mutatkozik, —

2. ...ott a messzelátóval felszerelt fegyverből eldördül reá a halál...

3. GRATULÁLOK, — mondja a lövést figyelő szakaszparancsnok a remek találat után...

5. A szalmabábút óvatosan a legveszélyeztetettebb pontra viszik és

4. UGYES SZALMABABOT készítenek a német gránátosok, veszteség nélkül kipuhatolni, hogy hol vannak az előretolt ellenséges mesterlövész fészkek...

6. ...feltartják a mellvéd fölé. Gyilkos tűz indul a bátor szalmabábú ellen s a megfigyelők megállapítják a szétszórt fészkek helyét...

7. SIKERÜLT A CSEL. A szalmabájtárs bizony sok lövést kapott s az acélszakot is több helyen áttűgatták a golyók... A szovjetlövészeket pedig rövidesen stuka-támadás veri ki állásaikból...

— Most tessenek jól idefigyelni! Rátesszem a zsebkezdőmet erre a kis vörös emberkére s úgy eltűnik, hogy az igen tisztelt nagykövet urak csak a saját országaikban találhatják meg...

— Aki elhiszi, hogy a III. Internacionálét tényleg feloszlatták...

AZ ANGOLSZÁSZ GYERMEKBARÁT

(Az angol-szász repülők robbanó gyermekjátékokat szórtak le egyes német városokra.)

— Fogjad kislány ezt a szép hajszababát, úgy sem fogod soha elfelejtetni, hogy az angol bácsitól kaptad!...

AZ ÖRDÖG MEGFENYEGETI A FIÓKAIT:

— Ha nem viselkedtek rendesen a pokol tornácán, lezavarlak benneteket a — szovjetparadicsomba!...

ZSIDÓ TANÁCS A TOLL-FRONTON:

— Kérem, kérem! A libatoll zárolását még kibírjuk, valahogy, csak a tollas zsidókat ne zárolják!...

SZÖRNYŰ ÁLLAPOTOK ANGLIÁBAN!...

— Tudod te Abrahám, hogy milyen hihetetlenül te-jedt itt is az antiszemitizmus? Tegnap egy gaj közönséges csalónak nevezett engem, azért mert liszt helyett gipszet adtam el neki...

(Rövidfilm készült a rendőrség működéséről, amelyben egy bankrablást is bemutattak a híradók műsorában...)

HOL A VÖRÖS? ITT A VÖRÖS!

Sztalin: — Dimitrov s ti egyéb munkatársaim! Ezennel feloszlatom a III. Internacionálét! Titeket azonban nem oszlattak fel s elvárom, hogy ugyanazt cselekedjétek, amit eddig. Éljen a III. Internacionálé!...

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(41.)

Egy pillanatig csábította az ismeretlenség, hogy ráhagyja. De hátha kérdezősködik, s akkor kiderül, hogy hazudott. Ezeknek az uraknak, akik méltóságosok, mindenütt vannak ismerőseik, rokonaik, hátha olyan miniszteriumot mond, ahol éppen ennek az öregnek akad valakije?

— Nem, — mondta aztán vontatottan. — Vállalatom van. Bankház.

— Aha...

Jobban megnézte a szürkeköcsös útiruháját, elegáns embert, s aztán nem szólt többet. Kicsit később kiment a folyosóra, szivart vett elő egy címeres börtárcából, nagy gonddal levágta a hegyét, rágyújtott és úgy fújta a füstöt, élénk érdeklődéssel tekintgetve ki az ablakon, mint aki megbánta, hogy szóba ereszkedett egy idegen emberrel, és kerülni akarja a további diskurzust. Judát nem hagyta nyugton ez a gondolat. Ő is felállt, nyújtózkodott, s kilépett a folyosóra.

Egy darabig némán nézte az ablak előtt elshanozó tájat, a szélben ringatózó búzát, a feltűnő tanyákat, s a hegyek távoli kék árnyékát.

— Uraságod messzire utazik? — kérdezte sokára.

— Nem.

Olyan kurta volt a felelet s annyira benne érzett a visszautasítás: most már hagyj békében, hogy több kérdést meg se kockáztattott. Persze... Az a vizsga tekintet az előbb... Úgy nézte meg mint egy lovat a vásáron, vagy egy tolatkodó ügynököt. Vállat vont. Nem akar diskurálni, hát jó... Ő kezdte, igazán senki sem erőltette a beszélgetésre. S mi lelte most egyszerre? Persze... Az arcán, a Rozeleén is látta, hogy... igen, hogy zsidók... No és aztán? Szeretett volna odaállni elébe, egészen arcába hajolni és úgy mondani: zsidó vagyok, méltóságos uram. Nem tessék? Megbánta, hogy tizenöt szót kegyes volt hozzám intézni? Került valamibe a leereszkedés? Tessék, itt a pénztárcám, elégítse ki magát. Méltóságos úr... Hát aztán? Ismert ő már egy méltóságos urat, — az is igen büszke volt eleintén...

Megfordult és visszatelepedett a helyére. Rozele ébren volt, rámosolygott és megkérdezte, sokáig tart-e még az út.

— Nem, fiaskám... Lassan otthon leszünk, — nyugtatta meg.

Valami ördög incselkedett vele, hogy olyanokat mondjon, amivel felbosszantja ezt a gögös urat, ott a folyosón. Amivel megkeseríti szájában a szivart.

— Szerettem volna, — kezdte jó hangosan, — ha nem kell még néhány hétig elutaznunk. Ez a tőzsdei manőver igen érdekel. Ha sikerül, fiam, méltóságos asszonyt csinállok belőled. Veszek egy báróságot magamnak.

Az asszony nem értette; riadt pillantást vetett rá. Megbolondult Juda?

— Mit veszel? Miféle báróságról beszélsz?

— Nem olyan nagy dolog az, szívem. Néhány bankárismérés is megkapta már a bárói címet...

Az öregúr megfordult, keze kinyúlt a fülkeajtó kilincse után és egyetlen mozdulattal berántotta. Rozele összerézzen.

— Mi történt?

Juda gúnyos mosollyal biccentett.

— Semmi. Csak egy kicsit megbosszantottam ezt a felfuvalkodott alakot.

II.

Idegenül tétovázott a régi utcákon, s mindent oly kicsinek, jelentéktelennek talált. Valóságos falu, — mondta magában, — unalmas, nyomorult fészek. Itt élt hát, itt álmodozott sok pénzről, gazdagságról, ezeken a goromba köveken vonszolta kis szerkerét, a két rúd közé fogva önmagát. Ezeket a piszkos, kövér, lomha mozgású kereskedőket irigyelte szutykos boltjukért? Igaz volt? Pár hónapja mult csak, hogy végkép elköltözött innét, de most mégis úgy járt-kelt Munkácson, mint aki évtizedek multján visszatér gyermeksege színhelyére s emlékei után

mindent nagyobbaknak, jelentékenyebbnek lát, hogy lépten-nyomon csalódjék.

Befordult a közbe, ahol valaha lakott. A nagy udvarról majdnem elviselhetetlen szag áradt, a lakások ajtóit tárva-nyitva álltak, azokon keresztül ömlött ki a portára a bűz. Hátul, ahol a faskamrák, színek voltak, s a szemétdomb, egy vásárosz ládán megismerte az öreg Goldmann Izraelt. Ősz szakállát lengette a szél, mint egy rongyos, piszkos, elnyűtt zászlót. Kuporgott, világtalan szemét a magasba emelve, s két kezét szinte könyökig belevágta a szakadt télikabátja zsebébe. Mindig télikabátban járt, mert örökké fázott, a vénségtől és nyomorúságtól, pedig nem volt olyan koldus. Zsebeiben, ruhája belsőseiben elrejtve papírpénzek bújtak meg és ezüstök, amiktől meg nem vált volna az élete árán se. Néha e'vonult, s mikor azt hitte: nem figyelik, a szemétdomb mögött, vagy egy üres kamra zugában, elokotorta vagyonát és gyönyörködött benne. Akkor sem látott már sokat, de vékony, csontos ujjával kitapogatta a pénzek formáját, s a papírbankókat is addig morzsolgatta, míg kitalálta: milyen.

Belépett a nyitott kapun. Itt soha nem szögeltek zárat a kilincs alá, nem volt rá szükség. Olyan tolvaj még nem született, akit innét el ne kergetett volna a nyomorúság pokoli képe és bűze.

Az első lakásban, emlékezett, az udvar arisztokratái, kapitalistái, Oberländerék tanyáztak. Fűszerüzletük volt a piac mellett, gyakran szállt ki konyhájukból a libahús és a sütőben piruló barchesz illata. Az ajtó most is nyitva volt. A napfény széles sugárban ömlött be s ebben az aranyos kévében, mintha méhraj lett volna, feketén, sűrűn zsongtak a legyek, köztük erősen zümmögő szárnyú, zöldhátú, hatalmas dongók is. A rozsdás tűzhelyen fazék párolgott, s a konyha földjén, véresen, megkoppaszta, egvetlen nyisszantással elvágott nyakú hízott lúd hevert. A legyek ezt a tetemet zúgták körül, mint egy kegyetlen gyilkosság magára hagyott áldozatát.

Visszafordult undorral s úgy lopakodott ki a kapun, akár a tolvaj. Ebben a környezetben élt ő valamikor?... Itt tengette nyomorúságos életét? Mi lett volna, ha nem bir szabadulni innen, s ma is a kis kocsi kéne húznia, minden nap ilyen látványt szemlélve? Vajjon laknak-e még talmudisták a házban? Bizonyára... Kell az a kis pénz, az a pár fillér, amit a füledt zugért fizetnek szállásadóiknak. Mi lett a szobatársakkal vajjon, akikkel a kemény vackot és a pléhkályha melegét megosztotta, ott hátul, a tenyérnyi szobában? Metszők valahol, vagy kántorok talán, kopott kabátban járnak, megházasodtak és gyermekeik vannak, s alázatosan köszönnének a rasekolnak, aki szombatontként asztalához ülteti őket. Ha otthon marad, öbelöle is ilyesféle ember vált volna, gyulladt szemmel olvasná a Törvényt még talán ma is valamelyik jeshivában.

Ismeretlen férfiakkal találkozott, akik megálltak és rábámultak. Rémlétt tán nekik, hogy ezt a barna arcot látták már valaha a környéken... Bizonyosan üzletük van a zsinagóga körül és abban az időben, mikor ő a kis kocsi húzta kifelé a piacra, szánalommal, lenézéssel tekintettek rá. Gondolni se mernék, hogy a fényescipős, pomádés hajú, selyemnyakkendősi úriember ugyanaz. Kedve lett volna megszólítani valamelyik bábészt és megkérdezni tőle: mit meresztgeti a szemét.

A városháza felé sétált, a vasárnapi napfényben népes volt a széles utca, a Latorca hídján ünnepi bocsokban, szironyos ködmönben, tarka kendővel a fejükön bambatekintetű rutén leányok sompolyogtak a városba; Oroszvégről jöttek, litániára. A kávéház előtt unatkozó kereskedők ácsorogtak, kis bodegások, vegyeskereskedők, akiken még most is érzett a péntek este óta zárva tartott üzlet petróleum, kocsikenőcs és fűszerszaga. Ők nem mentek be a helyiségbe, amely számukra túl előkelő volt, csak az ablakon tekintgettek az asztaloknál ülőkre, s volt, aki így olvasta el egy-egy újság nagybetűs címeit is. Unatkoztak, nagyokat hallgattak, szakállukban babráltak, s olykor, minden ok nélkül szapora veszekedésbe kezdtek.

Tétovázott, hogy bemenjen-e, aztán kétszer-háromszor elsetált a szállodaépület előtt. Hátá mögött suttogás kelt:

— A boldogult Groszmann Oziás veje — halotta.

— Igen. Nagy bankár lett Pesten és birtokot is vett valami licitáción.

— Egy ajser ember. Hiába, aki jól házasodik...

Benyitott. Füst, láma és nehéz szag fogadta: az olajozott padló, az italok s a vendégek tisztátalan kigőzölgése. Helyet keresett, leült, a túlságosan bizalmas pincért egy pillantással lehűtötte s ujságot kért. A lapokban igazán nem volt semmi érdekes. A király Ischlbe utazott, egy asszony kloroformmal akarta elaltatni a férfit, aki pásztorórára hívta, Bécsben légiót toboroznak Vilmos albániai herceg szolgálatába. A boszniai hadgyakorlatot lefújták — jelentette egy eldugott szarajevói távirat, — Ferenc Ferdinánd trónörökös és felesége sokat mulatott az illidzei fürdőben a fiatal, szelidített medvebocsokon, s ma, vasárnap a városban tartózkodik, ahol ünnepélyesen fogadják. A város házairól Potiorek hadtestparancsnok, tartományi főnök leszedette a szerb zászlókat, s emiatt hevesen támadják. A tőzsdén a gabonahatárpiacra estek az árak, mert Amerikából bő termésről jöttek jelentések, s az értékbörzén az albániai események, a görög-török viszály miatt a spekulánsok nyugtalanok voltak zárlatkor. A piac a bessz-párt martalékává lett, csak a valuta és ércváltó mutatkozott szilárdnak.

„A francia fizetőeszközök emelkedtek — olvasta, — mert a francia kölcsön nyomán a követeléseket vissza kellett fizetni.”

A francia fizetőeszközök szilárdak, — igen és bizonyos papírok is, amelyekről nem tudnak a tőzsdei rovatvezetők. Te jó Isten a világ felett, mi történne, ha egy napon kipattana a dolog? Az ujságok írának róla, tán a rendőrség is elfogná őket, Komort is, őt is... No, egyelőre nem fenyeget ilyen veszedelem.

Összecsapta az ujságot, unatkozott. Autót kéne venni, négyezer koronáért hirdetik. Elnyomott egy ásitást. Mi a fenének kellett idejőnnie, ebbe az unalmas fészekbe? Úgy látszik, az orvosnak igaza volt, a gyerek születésére talán két hétig is várhatnak. Holnap kimegy a birtokra, szétnéz, azóta ott már készülnek az aratásra.

Valaki hirtelen kivágta a kávéház ajtaját. Krausz Sándor volt, a patikus. Bebukott a terembe, mint akit üldöznek, az arca sápadt, haja szemébe lógott. A kalapját elvesztette valahol, kabátja két szárnya kigombolva lebegett mellette. Mindenki odanézett, néhányan felugrottak idegesen, senkise tudta: mi történhetett. Tűz ütött ki valahol, megöltek valakit?

A gyógyszerész felemelte a kezét s rekedten kiáltott bele a feszült, zavaros csendbe:

— A trónörököszt meggyilkolták!...

Vad láma tört ki, minden ember össze-vissza kiabált, kérdezett.

— Mit beszél?

— Ki mondta?

— Isten a világ felett!

— Egy szerencsétlenség!

— Most mi lesz?

Kavargott az egész kávéház, valaki feldöntött egy asztalt, a vizespohár csörömpölve hullott a földre. Az ajtó felé tolongtak, Krausz urat már vastag embergyűrű vette körül, annak a közepéből kiáltozott, nyakát nyújtogatva, fontossága ünnepélyes tudatával eltelve.

— Engedjenek! Engedjenek, uraim! — ismételte és két könyökével, öklével vert utat a kávéház közepé felé.

— Alljon fel az asztalra! Halljuk! Ne ordítózzanak, hadd beszéljen!

Mindenki mást akart csillapítani, ennél fogva bábeli hangzavar harsogott. Az utcáról a kíváncsiak benyomultak, a pincérek, fehér kabátjaikban ott dulakodtak velük a nyitott ajtóban, próbálták kiszorítani őket, mintha a hír csak a fogyasztó vendégeket illethetné, akár az előfizetett újság. Arcok nyo-

— Igaz, ilyet nem lehet csak úgy mondani... A hírt a sógoromtól kaptam, aki állatorvos a kaszárnyában... Biztos...

Olyan határozottan beszélt, oly ellentmondást nem tűrően, hogy most már senki se kételkedett. Egyszerre hideg csend terült a füstös helyiségre, az emberek tétován néztek egymás sápadt arcába és egészen tisztán hallatszott a falon az óra határozott ketyegése. A kezek remegve nyúltak a vizespohár után, a torkokban bennszorultak a szavak, amelyek kifejezhetnék volna az egymást kergető, egymásra

taluló gondolatokat, vad kétségeket. Csak egyetlen néma kérdés úszott a szorongó némaság felett: mi lesz most? Valaki egyszerre megmozdult s kimondta azt, amit mindnyájan éreztek, megfogalmazatlan gondolatként, amely darázs módjára zümmögött a koponyákban:

— Háború lesz!...

— Ugyan! Ne beszéljen butaságokat! Kivel lenne háború? Miért? Megölték a trónörökös, hát aztán? Attól még nem kell háborúnak lenni!

Az ellentmondókat letorkolták.

— Nem hallotta, hogy a szerbek ölték meg? A szerbek csinálták! Ezt nem lehet hagyni!

Nem, nem voltak ezek a kávéházi vendégek harciasak. Tehetetlen remegés kerítette őket hatalmába, s ha akadt volna valaki, aki szép, nyugodt szavakkal és okos érvekkel, ellentmondást nem tűrően bebizonyítja nekik, hogy a háború lehetetlen, ujjongva emelik vállukra. De a szerencsétlenség, amelynek hideg szárnya megérintette őket, a történelem véletlene, amelynek akaratlanul részeseivé váltak, a legnagyobb reakciót váltotta ki belőlük. A fűszeresek és rövidárusok, a járásbírói tisztviselők, a telekkönyvi díjnokok nem tudtak más megoldást találni, nem láttak egyéb kiutat. Háború! A szó megborzosgatta őket, a fogalom ünnepélyes és komor tragikumát megbénította elméjüket.

Krausz úr lelépett az asztalról.

Juda már ott állott mellette és karonfogta.

— Jöjjön, gyógyszerész úr, beszéljen csak...

— Semmit nem tudok többet. Pestről telegramm jött. Annyi állott benne, hogy mindkettőjüket megölték a gaz orgyilkosok.

Leültek Juda asztalához s mindjárt utánuk nyomult vagy tíz ember. Körülállták őket, lesték a szavukat.

— Szegények... — mormolta a gyógyszerész. — az ember sajnálja őket. Három gyerekük volt.

Juda bólogatott.

— Biztosan már folyik a vizsgálat, holnapra többet tudhatunk. Miért tették vajjon?

— Fanatizmus... A szerb fanatizmus...

Nem ezt akarták hallani a kíváncsiak. Nem emberi hangra voltak most kíváncsiak. Ha már részeseivé lettek a történelemnek, csak azzal akartak foglalkozni. Lassanként mindenki elszivárgott mellőlük s odaszegődött valamelyik hangosan kiabáló, nyugtalanul hullámozó csoporthoz, amelynek közepén hirtelen támadt szakértők magyaráztak a hallgatóságnak. Egyik körben egy ügyvéd, aki tartalékos bakahadnagy volt, a monarchia és a szerbek katonai erőviszonyait magyarázta, rendkívül harciasan.

— Megesszük őket... — csapkodta öklével a levegőt. — Meg kell végre tanítani tisztességre ezt a királygyilkos bandát. Biztosan mindenki benne van ebben a borzasztó tettben!

Egy másik gyűrűben valaki arról tartott előadást, hogy az új trónörökös, a fiatal Károly Ferenc József milyen ember.

— Mindenesetre nyugtalan idők jönnek... — bólogatott a patikus, — ki tudja, mit hozhat a holnap?

— A háború, — tűnődött hangosan Juda, — ha csakugyan háború lesz, mindnyájunknak kellemetlen...

— Megesszük őket! — kiáltotta most már egészen berekedve az ügyvéd. — Két hét alatt végigmasírozunk egész Szerbián. Ha egyszer a monarchia hadereje megindul, vége lesz Szerbiának!

Juda megkereste a fizetőt és kezét rázta a patikussal. Bizonytalan léptekkel indult az ajtó felé, zavart és tanácstalanságot érzett. Fogalma se volt róla: mi következhet most. A hallottak rendszeretlenül gomolyogtak emlékezetében s halványan azt érezte: jövője veszedelemben van.

Reményiékkel kéne beszélni, az ügyvéd sógorral, aki politikus és Andorral, aki mindent tud. Vissza kell utazni Pestre. Talán ez a zűrzavar, ami most a gyilkosság után kavarg, rossz lesz az üzletre is. Vagy ki tudja? Hátha éppen ellenkezőleg: hasznát húzhat belőle? El se tudta képzelni, milyen volna az, ha egyszerre kitörne a háború. Emlékezett az újságokból a balkáni háború híreire, a csatákra, körülbelül sejtette: mi lehet az, ha két ország fegyveres népe egymásnak zúdul. De hogy az országban mi történik ezalatt? Az üzleti életben mire kell vigyázni, s egyáltalán lehetséges-e üzletet kötni, arról fogalma se volt.

— Holnap utazom... — határozta el, mire kilépett az utcára. — Úgyis el kell intézni a kiterjesztés ügyét is. Legalább Rozelének tud mit mondani... Alapjában véve jól jött ez az eset.

Alig tudott átvergődni a tömegen, amely a sarkon, a városháza előtt sűrült.

— Abcug Szerbia! — zúgott minduntalan innen is, onnan is tele torokból, mintha személyesen jelen lett volna valahol az emeletes, árka-dos építmény körül egy tettes, akit meg akarnak lincselni.

— Abcug! Abcug! — ismételte engedelmesen a sokaság.

A követválasztások hangulata terjengette szárnyait a térség felett, amelyre mind több katona is tódult. A kék egyenruhákat megélték, mintha a mundurokban már egy-egy csata hősei feszítettek volna. Megölelték az értetlenül bámoló hadfiakat, akik semmit se tudtak a történeletről, csak fél szavakat hallottak és engedelmesen kiáltották a tömeg biztatására ők is az abcugot.

— Irtsátok ki a gyalázatosakat! — harsogta egy kendős aszony, — a csecsszopóknak se kegyelmeztek!

Egy cugszfűrer mosolyogva veregette a tüzes néni vállát:

— Ne féljen, majd ellátjuk a bajukat...

Fürödtek a hirtelen kerekedett népszerűség ragyogásában, elfogadták a szivarokat, amelyeket jólelkűen markukba nyomtak, de aztán valami halvány sejtés támadt bennük, hogy tán jó volna bemenni a kaszárnyába.

Kibontakoztak az ölelésekből s egyenként megindultak a lakitanyák felé.

A városháza padlásán kinyílt egy ablak, s a sötét részből, fenyegetően, komoran nyúlt elő a fekete lobogó szövete. Egy darabig bizonytalanul imbolygott yörösrefestett rúdján, aztán kibomlott és alahullott a levegőbe. Egy pillanatra mindenki megdermedt, a tömeg elnémult: a bizonyosság volt már ez a gyászposztó. A hír visszavonhatatlanul igaz voltát hirdette, meg-meglebbenve a gyenge szélben.

Emberek váltak ki a tömegből s indultak neki a város távolabbi utcáinak, más emberek pedig jöttek, ugyanezekből az utcákból, hogy a kollektív fájdalom és rémület kútjából ők is merítsenek egy kortyra valót.

— Folytatjuk. —

módtak a tükörlablakra, félő volt, hogy azt is betörik, senkise tudott még az utcán semmit, csak a kávéház hirtelen felbolygatott csendje őrijtette meg a népet. A kezek vad hadonászásából, a szakállas arcok mozgásából, szájak sebes beszédének hallhatatlan szavaiból próbáltak valamit kiolvasni.

Végre egy markos mészáros, Grün Dávid majdnem ölbe vette a patikust és feltuszkolta egy asztal tetejére.

Krausz úr csendet parancsolt, a hullámozó, tolongó, kezével és szájával egyforma hevesen beszélő tömeg lassan lecsillapodott.

— Ferenc Ferdinánd trónörökösét Sarajevóban feleségével együtt meggyilkolták! — kiáltotta meg, egyszer ünnepélyes, remegő hangon.

— Kicsoda?

— Egy szerb diák, revolverrel. Előbb bombát dobta a kocsijukra, aztán rájuk lőttek. Még az autóban meghaltak...

Juda megkapaszkodott az asztal szélében. Mi ez? Mit beszél ez? H'szen éppen az előbb olvasta az újságban, hogy a trónörökös és felesége igen mulatságosnak találták az illdzse-fürdői szelíd medvebocsokat... Gyomra émelygett, homlokán hidegen ütött ki a verejték.

Gépiesen órája után nyúlt, megnézte: — fél ötöt mutatott.

Az utca már üvöltött. Az ajtóba szorult néhány rongyos, akit a pincérek még nem tuszkoltak ki idejében, meghallották a tragikus szavakat, s most már a maguk jószántából ugrottak vissza, hogy a kívülről állóknak ők mondassák el elsőnek a borzasztó új-ságot.

Juda lassan ment az asztal felé. Fülében visszahangzott az utcai lármák s egyre az a gondolat marta agyát: mi történik, ha a hírből egy szó se igaz? Mindenki várta, hogy a patikus folytassa s többen vörös arccal ordítottak rá, mikor kezét felemelve kérdezte:

— Várjunk csak... Hallja, hogy kiabálnak az utcán? Ezért a hírért felelősséget is kell vállalni!

Krausz mellére ütött, büszkén, önérettel és méltósággal, mint akitől egy történelmi érdemet akarnak elvitatni:

— Vállalom!

— Hallgasson! Ki az? Mit beszél bele?... Mondja tovább!... Ki kell dobni, ha folyton bele-szól!... Brandstein Juda, hagyjátok!... Igaza van, ilyet nem lehet csak úgy mondani!...

Megint kitört a vad lármák, de a patikus most már könnyen uralkodott a népen, akár egy szónok. Kezével csendet parancsolt.

KÖZELHARCBA A SZOVJETFRONTON

A lapot küldi:

Cím:

Tábori posta szám: